

Proletari din toate țările, uniți-vă!

In acest număr:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Cînd informațiile sînt contrazise de fapte

de Ion Manu
(pag. 3-a)

Acreditat la Moscova

de Al. Cîmpeanu
(pag. 4-a)

Cine atrage conștiințele

de Radu Țulescu
(pag. 12-a)

„Patriei, mie și copiilor mei“

Sînt 23 de ani de cînd Constituția sovietică a turnat în literă de lege cel mai nobil drept pe care l-a cunoscut vreodată omul, acela de a fi stăpînul destinului său și al patriei sale, de a-i hotărî prezentul și viitorul.

Construcția desfășurată a societății comuniste este astfel organic legată de dezvoltarea continuă a democrației socialiste, de contribuția tot mai mare și mai etică a maselor la conducerea producției, a culturii, a tuturor proceselor sociale.

Fenomenul e evident în toate compartimentele de activitate umană și este ilustrat de faptele cele mai mari și de întâmplările de fiecare zi. În paginile ziarului „Izvestia” este de pildă, pe cale de a se constitui un album cu totul neobișnuit. Rubrica intitulată „Patriei, mie și copiilor mei”, este alcătuită exclusiv din fotografii trimise redacției din toate colțurile Uniunii Sovietice. O fotografie și un text de cîteva rînduri, ca o dedicație dintr-un album din acelea pe care le cunoaștem cu toții. Cu deosebire că dedicația aparține redacției și este adresată tuturor cititorilor.

Unitatea și farmecul acestui album nu se infiripă ca de obicei, din acele amănunte vizibile doar pentru cercul restrîns al familiei, dar valoarea lui emoțională este mult mai profundă și mai elocventă decît a albumelor obișnuite. Din ramele lui apar chipuri de oameni uniți printr-un destin comun. În datele lor biografice se recunosc milioanele de oameni aparținînd mării familii a popoarelor sovietice.

În această rubrică de album a „Izvestiei” apar astfel chipuri de oameni apropiați prin drumul vieții, prin năzuințele și prin faptele lor. Iată, de pildă, fotografia lui Feodor Gheorghievici Afonin. Numele lui nu este celebru, dar dacă adăugăm imediat că el a participat la construirea primei hidrocentrale sovietice de pe riul Volhov, că a lucrat la hidrocentrale de pe Svir și acum la centrala electrică a țărilor baltice, nu vom mai putea spune același lucru. I-am urmărit activitatea multă vreme, de-a lungul întregii perioade de muncă pentru traducerea în viață a planurilor de electrificare a Uniunii Sovietice. Și era pentru noi un anonim doar în ce privește numele, dar nu și în ce privește viața și munca de fiecare zi. Imaginea vine acum doar să completeze ceea ce știăm despre el de multă vreme.

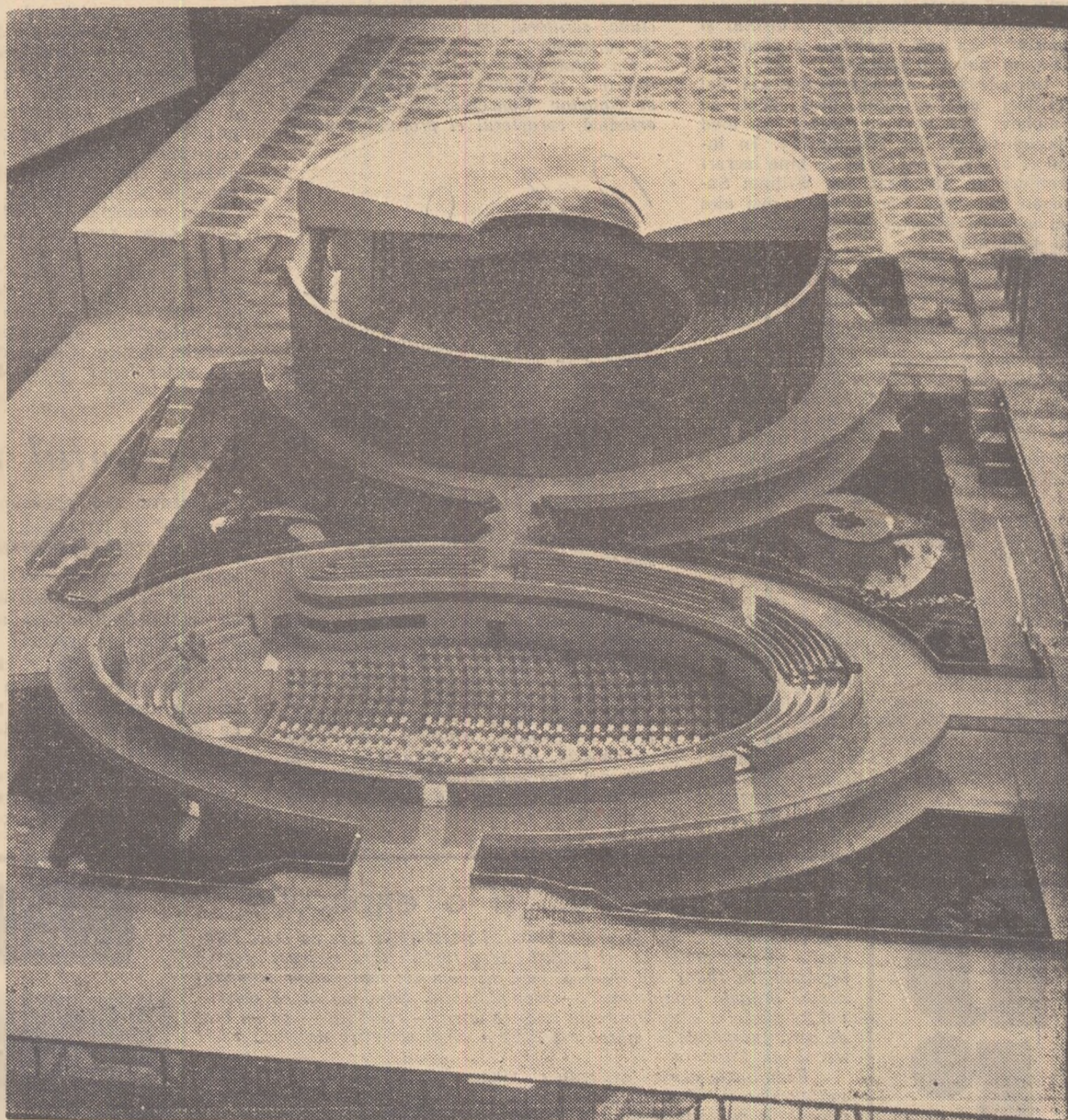
Alisa Emiș este fiica unui constructor. A terminat 8 clase și apoi a îmbrățișat meseria tatălui ei. Lucrînd pe șantier a absolvit școala medie cu medalia de argint. Acum este studentă la cursurile serale ale Institutului de construcții. Nici aici nu s-a despărțit de tatăl ei, cu care studiază împreună pe băncile aceleiași facultăți.

Pianistul Vladimir Askenazi este student în anul 5 la Conservatorul de Stat din Moscova. Posibilitățile lui de interpret talentat s-au și afirmat: e laureat a două concursuri internaționale pentru pian.

Cu toate că fotografiile sînt adunate din toate colțurile Uniunii Sovietice, albumul nu este lipsit de unitate și respiră o poezie ce-i este caracteristică. Imaginile sînt ale unor oameni diferiți ca profesie, cultură și temperament. Direcția principală a preocupărilor lor însă este aceeași: strădania pentru înflorirea patriei sovietice. Acestele note biografice ce le însoțesc au un numitor comun: cîntecul fafă de colectivitate. Evoluția personalităților lor se desfășoară pe o linie ascendentă. Fiecare din ei știe că ziua lui de mîine va fi și mai frumoasă decît cea de azi, fiecare a avut sau folosește acum posibilitatea de a învăța pentru desăvîrșirea pregătirii sale profesionale. Iată de ce, putem fi siguri că dacă vreodată acești oameni s-ar întîlni aveau și nu numai în paginile unui album ei s-ar simți ca vechi membri ai aceleiași familii — marea familie a popoarelor sovietice.

Originalul album are ca motto cuvintele: „Patriei, mie și copiilor mei”. Această însemnare este menită să creze un cadru comun pentru zecile de fotografii din paginile albumului. Dar mai mult decît atât, ea sintetizează însuși conținutul principal al vieții și activității oamenilor sovietici. A acestor oameni care, la împlinirea a 23 de ani de la legiferarea Constituției care a deschis o nouă etapă în dezvoltarea societății sovietice, aruncă o privire plină de mîndrie asupra drumului străbătut și se avîntă cu noi puteri înainte. Către orizonturi din ce în ce mai largi, către perspective din ce în ce mai îndrăznețe.

V. Dascălu

Proiect pentru Palatul Sovietelor din Moscova.

(Prezentat de un grup de arhitecți, ingineri și proiectanți în frunte cu arh. A. Vlasov)

Citiți în pag. 6-7 reportajul colectiv:

Față în față cu America

Citiți în pag. 7:

Sputnicii, arta și sentimentele
de Ilya Ehrenburg

Anul XV

4 DECEMBRIE 1959

12 PAGINI, 1 LEU

48
(768)

Foto: M. Grakov

A sosit apa în desert...
(Salonul internațional de artă fotografică al R.P.R.)

„Omul mărunț” în literatură

Cu prilejul unei recente întâlniri cu Mihail Șolohov, la Institutul de literatură „Maxim Gorki” din Moscova s-a făcut auzită întrebarea dacă „Soarta unui om” poate fi socotită o polemică cu nuvela lui Hemingway „Bătrnul și marea”? La care Șolohov a răspuns: „Da, ar putea fi socotită”.

Într-adevăr, disputa dintre cei doi scriitori este evidentă, deși poate că Șolohov n-a avut în vedere în mod special nuvela lui Hemingway. În locul ei ar putea sta la fel de bine lucrări similare de Steinbeck sau William Saroyan, de pildă. Căci e vorba mai ales de un mod deosebit de afirmare a vieții poporului.

Problema înfățișării omului simplu este o problemă de prim ordin pentru arta modernă. Ce a adus nou metoda realismului socialist în tratarea artistică a temei „omului mărunț”?

O comparație între realizările dobândite de arta sovietică și de arta progresistă contemporană de peste hotare în rezolvarea acestei probleme a destinului omului simplu — arată un recent articol din „Zvezda” — ne îngăduie să înțelegem foarte bine superioritatea metodei realismului socialist.

„Să considerăm, de pildă, din acest punct de vedere, opera scriitorului american William Saroyan. Eroii nuvelor lui sînt mai totdeauna „oameni mărunți”: un artist șomer, un lustragiu, un mic negustor, un frizer, un pomicul-tor etc. Dar cu toate că sînt oprimați, că n-au parte de nici una din bucuriile vieții, nici unuia din ei nu-i trece prin minte gîndul că ar putea lupta activ sau că ar putea măcar încerca un gest de protest împotriva nedreptății sociale. Un bătrîn frizer, eroul unei nuvele spune: „Știu totul despre globul nostru pămîntesc. Răutatea și avariția, ura și teama, viciul și putregaiul. Știu,

dar îl iubesc așa cum este”. Aceste cuvinte exprimă, desigur, într-o anume măsură chiar poziția filozofică a lui Saroyan. Criticînd regimul capitalist prin prizma unui umor plin de amărăciune, scriitorul își asumă totuși rolul de consolator.

Cu totul altfel stau lucrurile cînd ne referim la nuvela „Soarta unui om” de Șolohov. Concepția ei ideologică și artistică, caracterul ei profund popular,

Zvezda

umanismul care o însușește — ne conving în primul rînd că pentru arta înaintată tema omului simplu este nepuizabilă. Povestea domoală — plină de o durere și o tristețe fără margini — a lui Andrei Sokolov despre înfîlțările trăite de el se împletește cu o apreciere lucidă a marilor evenimente, cu o voință de a trăi limpede exprimată. Și totuși Șolohov n-a înfățișat un erou excepțional, ci un simplu cetățean sovietic.

Filozofia nuvelei lui Șolohov, tragică și în același timp eroică, este optimistă, conformă cu adevărul istoric. Este o apărare pătimașă și o glorificare a omeniei, a forței și frumuseții unui suflet omenesc. Oglîndînd fenomene esențiale din viața poporului său, scriitorul a arătat că omul este puternic tocmai prin sentimentul legăturii indisolubile cu poporul. În felul acesta el a reliefat una din cele mai importante caracteristici etice și estetice ale artei realist-socialiste”.

Enciclopedii

După încheierea celei de a doua ediții a Marii Enciclopedii Sovietice (M.E.S.), publicată în 51 de volume și aproape 300.000 de exemplare, editura „Sovetskaja Enĭklopedia” își propune să termine Mica Enciclopedie Sovietică și să continue editarea „Anuarului M. E. S.”. Dar principala sarcină de viitor a editurii este crearea unor enciclopedii și dicționare specializate pe ramuri. Vorbînd despre aceste planuri noi, L. S. Șaumian, președintele Consiliului științific al editurii, a declarat:

Avem nevoie de enciclopedii și dicționare pentru cele mai importante ramuri de știință, tehnică și cultură, ac-

СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА

cesibile unor cercuri largi de intelectuali, inovatorj și fruntași în producție. Orică specialist trebuie să aibă la îndemînă enciclopedia care interesează ramura respectivă.

În scurtă vreme, editura „Sovetskaja Enĭklopedia” va începe pregătirea unei enciclopedii istorice și a unei enciclopedii filozofice, publicate pentru prima oară în U.R.S.S. Se află de asemenea în proiect o enciclopedie pedagogică și un număr de lucrări din domeniul științelor naturii; o enciclopedie de chimie, un dicționar enciclopedic de fizică, o enciclopedie medicală de popularizare, o enciclopedie geografică, care va cuprinde probleme de geografie fizică și economică. Economistii vor primi un dicționar enciclopedic privind economia industriei și construcțiilor. Indreptarul „Viața economică a U.R.S.S.” va prezenta calea parcursă de Uniunea Sovietică din 1917 și pînă în 1959.

Vor fi editate și câteva lucrări cu caracter cultural ca, de pildă, Enciclopedia teatrală, un dicționar enciclopedic cinematografic, un dicționar intitulat „Artele plastice și arhitectura țărilor și popoarelor lumii” și un dicționar enciclopedic literar.

Orizontul intelectualului

În cadrul unei anchete organizate de „Izvestia” în jurul temei: orizontul intelectualității sovietice, ancheta ce ținește să definească trăsăturile caracteristice ale intelectualului de tip nou, au fost dezbătute pînă acum o seamă de probleme în legătură cu formarea concepției despre lume, cu profilul moral al omului sovietic, cu atitudinea lui față de muncă etc. În aceeași ordine de idei „Izvestia” a publicat zilele trecute un articol, intitulat: „În spirit comunist”, în care autorul, P. Mihalevici, descrie un număr de inițiative ale intelectualității din Roslov pe Don, ce

◆ Pentru 1960, revista „Moskva” își propune un program care merită să rețină de pe acum atenția iubitorilor de literatură. Cîtăm astfel: continuarea romanului „Ei au luptat pentru patrie” de Mihail Șolohov, romanul „Canalul” de Nikolai Virta, schițe de Nikolai Gribaciov, „Din jurnalul anilor de război” de Vsevolod Kocetov, „Lașul” nuvelă de Lev Nikulin, o nouă nuvelă din ciclul „Din însemnările unui corespondent militar” de Konstantin Simonov, o nouă piesă de Anatoli Sofronov, lucrări noi de Nikolai Tihonov și Stepan Șcipaciov etc. Revista va publica de asemenea versuri inedite de Mihail Isakovski, Leonid Martinov, Razul Gamzatov, Anna Ahmatova, Serghei Smirnov, Evgheni Dolmatovski, Lev Oșanin s. a.

◆ Secția de cărți rare a Bibliotecii publice de stat din Leningrad adăpostește biblioteca personală a lui Voltaire.

Biblioteca scriitorului francez a intrat în posesia Ecaterinei a II-a acum 180 de ani. Aproape un secol a fost găzduită la Ermitaj, iar în 1861 a fost predată bibliotecii publice.

Acum cîtva timp a fost terminată catalogarea și descrierea științifică a acestui fond, care numără 6814 volume.

◆ La Biblioteca de stat „V. I. Lenin” din Moscova s-a deschis o expoziție de cărți engleze, cuprinzînd aproximativ 4.000 de cărți și 650 de reviste. După părerea lui Richard Goffin, președintele Consiliului britanic și directorul expoziției, este cea mai mare expoziție de literatură engleză deschisă peste hotare.

◆ Editura „Iskusstvo” pregătește prima culegere de opere alese în cinci volume a dramaturgului Nikolai Pogodin. Culegerea, care va fi publicată între 1959-1961, va cuprinde numai lucrările dramatice ale scriitorului.

vin să îmbogățească noțiunea de „orizont al intelectualității sovietice”.

„Una din aceste inițiative — arată P. Mihalevici — a și devenit cunoscută în toată țara. Ea a luat naștere în lumea medicală și a născut de la un grup de medici de la Institutul de medicină, care au adresat colegilor lor un apel în care spuneau:

„Fiecare dintre noi a luat hotărîrea ca după orele de program să dea consultații gratuite la diverse policlinici

ИЗВЕСТИЯ

din oraș, să-i ajute pe medicii practicanți care au nevoie de un sprijin calificat din partea specialiștilor...”

O altă inițiativă s-a ivit în secția mecanică de asamblare a uzinei „Rostselmaș”. Aici, la o adunare de Comsomol, inginerul K. Mihailov și-a luat un angajament, sprijinit de mulți alți tovarăși de-al lui: „Mă angajez să-i învăț pe muncitori, fără nici o retribuție, un număr de meserii. Înțeleg să fac acest lucru după orele de program”.

Amîndouă inițiativele s-au răspîndit rapid în tot orașul, în întreaga țară și și-au găsit prelungiri imitatori. „Într-un cuvînt — arată autorul articolului — printre intelectuali a început o mișcare de masă pentru munca comunistă. Dacă cîntărești și compari bine faptele și fenomenele din ultimul timp, rezultă evident că această mișcare este un răspuns la mișcarea generală a brigăzilor de muncă comunistă, care a început acum un an din inițiativa muncitorilor de la depoul Moscova-Sortirovoinaia și care a pătruns adînc în rîndurile clasei muncitoare din țara noastră...”

Iar dacă așa stau lucrurile, n-ar fi cazul ca aceste mișcări să fie într-un fel legate în chip organizat, sau ca să vorbim mai clar, n-ar fi timpul ca mișcarea brigăzilor de muncă comunistă să se extindă și printre intelectuali?”

○ expoziție... și o explicație

O lege nescrisă dar severă a practicii gazetărești cere ca orice fotografie să aibă dedesubt ori alături câteva rînduri care să-i deslușească înțelesul. În zadar am încerca însă să dăm cel mai sumar amănunt despre drăguța franțuzoaică — aici alăturată. Știm numai că obiectivul fotografului a surprins-o în timp ce ieșea — radioasă — cu un braț de cărți cumpărate la marea expoziție a cărții sovietice deschisă zilele trecute la Paris.

Rezultatele acestei expoziții cu vînzare au depășit toate așteptările inițiatorilor ei. Timp de două zile sau, mai exact, timp de două după amieze, o mulțime deasă și îngrigurată a desfilat fără contenire prin fața a 250 de metri de standuri ce ofereau vizitatorilor peste o mie două sute de titluri de lucrări cu o singură și mare temă: Uniunea Sovietică. Bilanțul bănesc a însumat patru milioane de franci. Așa dar, în numai două după amieze și imediat ce li s-a oferit prilejul, parizienii au cumpărat de patru milioane de franci cărți care vorbesc despre Uniunea Sovietică.

Explicația acestui succes răsunător este, evident, la îndemîna oricui. La 42 de ani de la întemeierea ei, aureolată de victoriile care deschid noi drumuri omului în toate tărîmurile de activitate, Uniunea Sovietică este astăzi incontestabil, subiectul care pasionează cel mai mult opinia publică occidentală.

Iar dacă ar fi nevoie să întărim acest adevăr, n-am avea decît să amintim de alte câteva fapte caracteristice, fie chiar și relative numai la Franța, care ne-a prilejuit constatarea de mai înainte.

Deci în multe ziare burgheze din Paris se poate vedea o reclamă, întinsă pe două pagini, pentru kinorama sovietică pe care un întreprinzător de spectacole francez a socotit nimerit — pentru profitul afacerilor lui — să o aducă în capitala Franței. Căci știa prea bine că zeci și sute de mii de spectatori vor lua cu asalt porțile kinoramei spre a putea petrece „două ore în U.R.S.S.” — cum se numește programul. Și pentru că tot e vorba de spectacole, de ce să nu amintim că de două ori în ultimele luni producători de filme din Franța au crezut util — pentru prestigiul producțiilor lor — să organizeze premiere mondiale la Moscova; e vorba anume de filmele „Babette pleacă la război” și „Marie Octobre”.

Dar și multe alte semne converg în același sens. Un mare magazin își va consacra viitoarea expoziție Uniunii Sovietice. Pentru că proprietarul știe sigur că va face un dever bun... În liceele franceze, cursurile de limba rusă sînt urmărite cu pasiune și dacă nu s-au generalizat e numai pentru că nu există încă destui profesori. Moda — da, chiar și moda! — arată și ea o predilecție evidentă în acest sezon pentru linia specific rusească la blănuri și căciuli.

Laolaltă, toate acestea ne dau desigur și cea mai bună explicație la fotografia noastră.

D. H.

SEMNELE TIMPULUI

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni 10 lei; pe 6 luni 20 lei; pe un an 40 lei.

b
r
e
v
i
a
r

Experiență și perfecționare

Desăvârșirea continuă a organizării conducerii industriei și construcțiilor are drept scop asigurarea unei și mai rapide dezvoltări a forțelor de producție ale Uniunii Sovietice, asigurarea îndeplinirii sarcinilor fundamentale a Uniunii Sovietice: ajungerea din urmă și depășirea principalelor țări capitaliste în ceea ce privește producția pe cap de locuitor.

Principiul teritorial de organizare a conducerii industriei și-a dovedit pe deplin valabilitatea. Lichidarea barierelor departamentale, apropierea organelor de conducere a industriei de întreprinderi au creat noi posibilități pentru descoperirea și folosirea uriașelor rezerve existente în producția socialistă. Consiliile economiei naționale au reușit să organizeze folosirea optimă a mijloacelor materiale și a utilajului, să obțină rezultate importante în perfecționarea tehnicii și organizarea producției, să mărească eficacitatea investițiilor, să mobilizeze importante rezerve suplimentare pentru creșterea productivității muncii.

Reorganizarea conducerii industriei și construcțiilor a deschis posibilități noi pentru aplicarea mai largă a cuceririlor științei și tehnicii. Numai în ultimii trei ani, a fost asimilată producția de peste 4.500 tipuri de mașini, mecanisme și aparate din cele mai noi. S-ar mai putea menționa și multe alte fapte care constituie o dovadă a activității creatoare a consiliilor economiei naționale. Rezultatele arată că acestea au ocupat poziții ferme în conducerea și dezvoltarea economiei sovietice. Tocmai de aceea, experiența pozitivă acumulată până acum determină preocuparea continuă pentru perfecționarea formelor de organizare și de conducere a consiliilor economiei naționale.

Formele organizatorice din economie se dezvoltă și se schimbă inevitabil în funcție de nivelul atins de forțele de producție și de sarcinile politice și economice ce trebuie rezolvate în fiecare etapă. Așa, de pildă, grandioasele sarcini economice ridicate de trecerea la construcția desfășurată a comunismului impun rezolvarea unor probleme complexe, cum ar fi: schimbarea radicală a structurii balanței de combustibili; accelerarea prin toate mijloacele a dezvoltării industriei chimice; avântul considerabil al siderurgiei și metalurgiei neferoase, asigurarea unui ritm înalt al electrificării; reconstrucția tehnică a transporturilor etc. De asemenea, urmează să se efectueze o muncă vastă de asigurare a dezvoltării continue a agriculturii.

Rezolvarea acestor probleme necesită perfecționarea sistemului de conducere a economiei. Pe această temă, în publicațiile sovietice „Promișlennno-ekonomiceskaja gazeta”, „Izvestia” ș.a., se poartă acum discuții care stau sub semnul convingerii că perfecționarea sistemului de conducere a industriei și construcțiilor vor apropia Uniunea Sovietică de țelul către care se îndreaptă — construirea comunismului.

A fost luată în discuție, de pildă, părerea, cu mare putere de circulație, că activitatea întreprinderii nu poate fi prevăzută pe termen lung, deoarece progresul tehnic implică modificări inerente în producție. Dezbaterile au evidențiat necesitatea și posibilitatea transformării întreprinderii într-o verigă principală și hotărâtoare a sistemului industrial; asigurându-se aceste perspective economice stabile și de lungă durată. S-a arătat că și pentru întreprinderi au devenit obligatorii planurile de dezvoltare pe timp de 7 ani. În aceste condiții, Comitetul de stat al planificării se transformă într-un centru științific de planificare centralizată unică, pierzându-și caracterul de organ operativ ce dirija producția interregională și uneori chiar livrările către uzine.

Discuțiile în legătură cu transformarea întreprinderii într-o verigă principală a sistemului industrial se referă și la revizuirea principiului acordului individual, intrucit în unele sectoare el nu corespunde întotdeauna cu caracterul colectiv al muncii și, în unele cazuri, frânează introducerea tehnologiei noi. Se consideră că a devenit actuală nu numai trecerea la formele colective de retribuție a muncii, dar într-o serie de cazuri și la folosirea mai largă a retribuției după timp, cu premii.

Dezvoltarea inițiativei gospodărești de jos în vedere perfecționării structurii conducerii presupune înlăturarea unor verigi intermediare — rămășițe ale conducerii departamentale și implicit reducerea și lăinierea aparatului de conducere. Nu este vorba de reducerea mecanică a unei părți din aparatul existent, ci de înlăturarea unor măsuri radicale, care să permită simplificarea considerabilă a structurii aparatului de conducere central și local, în vederea creșterii operativității și calificării lui. În cadrul consiliilor economiei naționale există, paralel, secții de construcții și sectoare de construcții capitale în cadrul direcțiilor de ramură. Secția de construcții a consiliului economiei naționale coordonează activitatea organizațiilor speciale de construcții și activitatea sectoarelor de construcții capitale din direcțiile de ramură. În același timp, organizațiile de construcții (trusturile speciale) efectuează construcțiile prin intermediul a două-trei întreprinderi de construcții și montaj; aprovizionarea cu materiale se efectuează de către alte întreprinderi. În discuțiile care se poartă s-a propus lichidarea sectoarelor de construcții din cadrul direcțiilor de ramură și înființarea unei organizații unice de construcții în cadrul consiliului economiei naționale; treptele intermediare în conducerea industriei vor deveni, la rândul lor, mai elastice și mai operative.

A. Onulescu

(continuare în pag. 11-a)

Cînd informațiile sînt contrazise de fapte

După aproape două săptămîni de audieri, subcomisia de statistică economică de pe lângă comisiunea economică mixtă a Congresului american și-a încheiat lucrările închinată comparării perspectivelor economice ale U.R.S.S. și S.U.A. Comparatia, după cum era de așteptat, n-a dat rezultate liniștitoare pentru cererile conducătoare americane. Cea mai mare parte a experților audiați a recunoscut că „foarfecele” încă deschis între volumul global al producției Uniunii Sovietice și Statele Unite tînde să se închidă într-un restrîns număr de ani, într-un interval de timp ușor de calculat. Rîtmurile de dezvoltare ale economiei sovietice scurtează soroacele storiei.

Evident, experții chemați în fața subcomisiei n-au adoptat de bună voie rolul unor Casandre, vestind sușurilor lui Priam înfrîngerea Troiei. Dar ei au trebuit să fie de acord cu specialistul american în istoria economică, Roslov, care a deplins faptul că în Statele Unite s-a „subapreciat în mod constant”

perspectivelor dezvoltării economice este nu alit „capacitatea potențială”, ci „gradul concentrării și realizării posibilităților potențiale” în practică. Economistii americani au descoperit cu uimire că socialismul pune în mișcare stimulente ale dezvoltării economice incomparabil mai puternice decît goana după profituri și concurența fără friu și fără scrupule. Această uimire a fost exprimată de același profesor Nutter de care a fost vorba mai sus, „Noi, cei din S.U.A. — a spus el — am fost obișnuiți să considerăm sistemul nostru economic ca cea mai eficientă pirghie a dezvoltării economice cunoscută în istoria omenirii. Acum, trebuie să mărturisim că sistemul economic sovietic a demonstrat că, în această privință, este cel puțin deopotrivă cu noi”.

Indemnurile ce s-au făcut mereu auzite în cursul audierilor, ca Statele Unite să întreprindă eforturi în direcția accelerării ritmurilor de dezvoltare economică au arătat în modul cel mai clar neliniștea pe

blinziele cîteva adevăruri. „Într-un interval scurt de treizeci de ani — a declarat el — începînd cu 1928, în pofida distrugerilor din cei patru ani de război și a anilor de reconstrucție, adică anii 1941—1950, Uniunea Sovietică a cucerit al doilea loc în lume în ceea ce privește producția industrială. În această privință nu poate exista nici un fel de îndoială”. Allan Dulles a arătat că experții americani care cercetează progresele dobîndite de Uniunea Sovietică în domeniul producției de oțel, de aliaje termostabile, în domeniul electronicii, al aeronauticii, al cercetărilor cosmice, al energiei atomice, al construcțiilor de mașin-unelte, se întorc din călătoriile făcute în U.R.S.S. cu concluzia că „U.R.S.S. dispune de mari cunoștințe”.

În același timp, Allan Dulles a încercat să pună la îndoială unele cifre unele fapte, îndeobște cunoscute. Afirmațiile lui au primit un răspuns pe deplin convingător din partea revistei „Voprosi statistiki”.

Allan Dulles a pretins, de pildă, că volumul actual al producției industriale sovietice n-ar reprezenta 50 la sută din volumul producției industriale americane, ci numai aproximativ 40 la sută. Desigur, există diferite metode de a se calcula volumul producției globale, lucru ce îngăduie să se jongleze cu cifrele; comparînd, însă, producția celor mai însemnate ramuri din U.R.S.S. și S.U.A., cele care determină potențialul economic, publicația sovietică de care aminteam arată că industria U.R.S.S. produce, în fiecare din aceste ramuri hotărâtoare, cu mult peste 50 la sută din producția americană. În 1958, U.R.S.S. a produs o cantitate de fontă care a reprezentat 76 la sută din producția americană, o cantitate de oțel care a reprezentat 71 la sută din producția americană, o cantitate de minereuri de fier care a reprezentat 129 la sută față de producția americană. Producția de ciment a U.R.S.S. a reprezentat 64 la sută din producția americană, aceea de produse forestiere 102 la sută din producția S.U.A., producția de lapte 104 la sută, producția de unt 114 la sută, producția de zahăr 227 la sută, etc. Parcul de mașini-unelte al U.R.S.S. a reprezentat, în 1958, peste 85 la sută din parcul american. Toate acestea dovedesc că aprecierea după care producția globală industrială a U.R.S.S. reprezintă 50 la sută din producția globală industrială a S.U.A., este o apreciere ce se caracterizează prin prudență și modestie.

Allan Dulles a încercat de asemenea să pună la îndoială și prognoza făcută de conducătorul guvernului sovietic N. S. Hrușciov, după care în anii viitori industria americană nu va depăși un ritm de creștere de doi la sută. Această prognoză este însă, întemeiată pe fapte. Chiar datele statistice oficiale ale S.U.A. arată că în perioada 1952—1958 ritmul mediu de creștere al producției industriale americane a fost de 1,5 la sută adică sub 2 la sută. La aceeași concluzie ajungem dacă luăm în considerare și întreaga perioadă a anilor de după război.

Nu e lipsit, desigur, de interes să mai arătăm că pînă la urmă Allan Dulles a avut adevăratele accente legiace. Încheindu-și declarațiile, el a observat: „Dacă în viitorii zece ani, industria sovietică va continua să crească, după cum se prevede, cu 8—9 procente pe an, atunci distanța dintre cele două economii ale noastre se va micșora într-un mod primejdios către anul 1970, dacă propriile noastre ritmuri de dezvoltare nu vor fi considerabil accelerate față de cele actuale”.

Nu poate încăpea într-adevăr nici un dubiu că în viitorii zece ani, Allan Dulles va avea prilejul, impus de faptele reale, să-și revizuiască de multe ori calculele și prognozele, întemeiate pe informații greșite.

Ion Manu

La Kuznetk se construiește un nou turnol...

posibilitățile economice ale Uniunii Sovietice

Considerentele aceora dintre ei care au reușit să nu cadă din nou în acest vechi păcăl, pot fi grupate în jurul a trei teze principale

Este vorba, în primul rînd, de convingerea exprimată de cei mai mulți dintre experții audiați că economia sovietică va continua să se dezvolte într-un ritm viu și în viitor. Reprezentantul Universității din statul Virginia, profesorul Nutter, constatînd că „dezvoltarea industrială de pînă acum a Uniunii Sovietice a fost impresionantă”, a adăugat că „în ultimii ani, producția industrială a Uniunii Sovietice a crescut mult mai repede decît aceea a S.U.A.” și că „este aproape sigur că această situație se va menține și în viitorul apropiat”.

Este vorba, în al doilea rînd, de valoarea și vigoarea stimulentele dezvoltării economice care acționează în cele două mari puteri industriale, în țara care construiește comunismul și în țara în care capitalismul a dat maximum din ceea ce putea da. Reprezentantul „Asociației naționale pentru problemele planificării”, H. Kolm a arătat că factorul hotărîtor al

care o trezesc oficialităților perspectivele întrecerii dintre cele două sisteme. În fond, aceste indemnuri echivalau cu a se cere să se demonstreze că istoria este reversibilă. Chiar și unii dintre cei care au rostul astfel de indemnuri au trebuit însă să admîtă imposibilitatea practică a unor eforturi de felul celor recomandate. G. Petersen, de pildă, vicepreședintele comitetului dezvoltării economice, a arătat că pentru ca volumul producției americane să crească anual cu încă două procente, ceea ce, după cum a adăugat el, încă n-ar fi suficient pentru a se ține pasul cu dezvoltarea economiei sovietice, ar fi nevoie să se dubleze investițiile ce se fac astăzi. O astfel de mărire a investițiilor este, însă, de neconceput pentru economia americană care se zbate între crize și inflație.

În timpul celor aproape două săptămîni cit au durat audierile subcomisiei au fost ascultați 34 de experți și Allan Dulles, conducătorul Direcției centrale de informații a S.U.A.

Cu toate rezervele făcute cu scopul de a micșora succesele și posibilitățile economiei sovietice, chiar Allan Dulles a trebuit să su-

Acreditat la MOSCOVA

Un sat cu...

universitate

Trebuie să recunosc că înainte de a pleca la Moscova mă gindeam la diversitatea vieții sovietice și mă întrebam neliniștit: am să pot face față misiunii incredite? Dar îndoielile s-au risipit curând. În toate redacțiile pe care le-am vizitat, colegii sovietici m-au primit prietenește și mi-au dat tot sprijinul.

Apoi, am făcut cunoștință cu corespondenții veniți din celelalte țări de democrație populară. Unii dintre ei lucrau la Moscova de câțiva ani. Dar cum s-a nimerit să vin chiar când se schimbau, am găsit foarte puțini: cei vechi plecaseră, iar cei noi încă nu veniseră. La Moscova rămăseseră numai corespondenții din China, Ungaria și Cehoslovacia.

Când i-am cunoscut mai bine, mi-am dat seama că nu e vorba de niște ziaristi izolați, între care există relații pur protocolare, ci de un colectiv unit de tovarăși care lucrează pentru o cauză comună. Prietenii m-au sfătuit să vizitez Universitatea de pe colinele Lenin, care era tocmai pe terminate. Mă descurcam foarte greu în rusește, dar băgând de seamă că știu puțin ungurește, corespondentul din Ungaria mi-a venit îndată în ajutor. După care am transmis prima mea corespondență din Moscova.

Grupul de corespondenți din țările socialiste sporea mereu. Într-un rând, când m-am dus să vizitez clădirea înaltă de pe cheiul Kotelniceskaia, l-am găsit pe Li Nan, corespondentul agenției Sinhua, care abia venise de la Pekin dar știa destul de bine limba rusă: ne-am înțeles

acasă se deschide o priveliște fermecătoare spre colinele Lenin, dominate de luminile de rubin ale Universității. În câteva minute, toate ferestrele giganticei clădiri clipeau ca niște ochi de foc. Am dat un telefon unui prieten, aspirant român, care locuiește în clădirea Universității.

— Ce se întâmplă la voi? — l-am întrebat.

— Nu doarme nimeni! — mi-a răspuns. Studentii se îmbrățișează și se felicitează.

Corespondenții de presă și munca lor de fiecare zi

Ne pregătim să ieșim pe stradă și să dansăm pînă dimineața.

Telefonul lui Gheșakov m-a ajutat astfel să scriu în zorii aceleiași zile corespondența „Al doilea An Nou al oamenilor sovietici”.

Între corespondenții țărilor de democrație populară există relații de colaborare tovarășească, caracteristice pentru ziaristii comuniști. Pe noi ne amuză veșnica teamă a corespondenților burghezi că nu cumva știrea aflată de ei să cadă

— Am întârziat! Dacă aș fi ajuns cu o jumătate de oră mai devreme! Când să mă apuc să dictez, am aflat că TASS-ul și transmisese informația.

Trebuie să spun că TASS-ul aduce presei servicii uriașe și că e greu să-i ții piept.

Am scris mai sus că Moscova este o sursă inepuizabilă de teme variate, importante și atrăgătoare. Dar Moscova este numai o parte din uriașa țară. Pe cititorii noștri îi interesează deopotrivă viața și munca colhoznicilor din Bielorusia și a minerilor din Donbass, a savanților din Leningrad și a constructorilor siberieni, a cuceritorilor de noi pămînturi și a cultivatorilor de bumbac din Asia Centrală, a pescarilor baltici și... dar așa poți înșira la infinit! Chiar dacă în toate aceste ținuturi ar fi fost acreditați corespondenți ai țărilor socialiste, tot n-ar fi fost de ajuns ca să mulțumească interesele cititorilor pentru opera de construcție comunistă din Uniunea Sovietică.

Uneori ne adunăm și ne sfătuim: unde plecăm? Stabilim itinerariul, alegem temele — și la drum. Mulți dintre noi au la activul lor zeci de mii de kilometri, au străbătut țara în lung și în lat, au zburat cu „TU-104” și au călătorit cu cămilele, au înnoptat la stînci cocoțate pe culmile amețitoare ale munților Ala-Tau, au plutit pe Volga și Nipru, au făcut cunoștință cu viața popoarelor din Nordul Independat; avem mulți prieteni în republicile din Asia Centrală și în Caucaz.

Nu vom uita niciodată călătoria pe pămînturile deștelente. O seamă din tovarășii care au luat parte la această călătorie sint acum acasă, în țara lor. Dar cei care au mai rămas aici — Li Nan, Bronislav Maitceak și eu — ne amintim de multe ori de zilele și nopțile petrecute pe pămînturile Altaiului, atîrse pentru prima dată de tractoare, de întîlnirile și discuțiile prietenești cu tinerii eroi.

Lată un episod: pe cîmp, grupul ziaristilor s-a strîns în jurul citorva tineri. Bronislav Maitceak avea, ca de obicei, două aparate de fotografiat deschise, care-i atîrnau de gît. De cîte ori n-am ris de el din cauza asta, dar Maitceak ne răspundea invariabil: „Sînt gata oricînd!” După împlinirea de pe pămînturile deștelente nu ne-a mai dat însă mină să glumim. Căci, într-adevăr Maitceak s-a dovedit „gata oricînd” și a fost unul din puștii care a realizat o foarte reușită serie de fotografii din Altai.

Sigur, nu era nimic rău în faptul că Maitceak ținea neapărat să atragă atenția tinerilor de pe pămînturile deștelente. Numai că, fiecare corespondent avea, la rîndul lui, aceeași pretenție, așa că întrebările curgeau cu nemiluita din toate părțile și bieții oameni nu mai știau cui să răspundă.

Cînd s-a stabilit că s-a dat răspuns la toate întrebările și că interlocutorii noștri pot în sfîrșit răsufla, am auzit deodată vocea lui Li Nan:

— Imi mai acordați cîteva minute? Aș vrea să stau de vorbă cu dv.

— Și eu mai am de discutat cîte ceva — a sărit Maitceak.

— Eu am de pus numai vreo cinci-șase întrebări — a intervenit al treilea.

Aveam și eu de spus cîte ceva.

Și am luat discuția de la capăt.

În ziua aceea am adunat foarte mult material. Pînă noaptea tîrziu l-am tot triat și aranjat... A doua zi dimineață, unul n-a venit la gustare, altul ne-a rugat să nu plecăm fără el, să așteptăm „o secundă doar” fiindcă poate obține din clipă în clipă legătura telefonică cu redacția.

Au fost zile de muncă încordată, dar foarte interesantă. De altfel, s-ar găsi cineva care să pretindă că viața de corespondent e ușoară? Munca noastră nu se mărginește niciodată la cele 8 ore, iar în zilele de sîrbătoare corespondenții sint și mai ocupați decît în cele obișnuite.

Casa centrală a ziaristilor a încetățenit bunul obicei de a organiza în zilele de sîrbătoare excursii în împrejurimile pitorești ale Moscovei. După care, în sălile elegante ale Casei de pe bulevardul Suvarov, dansăm, ne distrăm, audiem concerte. Dar nu totdeauna putem să ne petrecem așa timpul liber. Căci trebuie să fim pe străzile și în piețele capitalei, la petrecerile populare, într-un cuvînt, trebuie să lucrăm pentru ca să putem povesti apoi cititorilor cum se distrează oamenii sovietici.

Nu, munca noastră nu e ușoară. Dar nu cred că există alta mai frumoasă. Facem zilnic cunoștință cu un uriaș număr de fenomene, evenimente, oameni, și faptul ne dă o profundă satisfacție.

Căci, judecați și dumneavoastră: dacă am aduna laolaltă materialele pe care le-am transmis din Moscova în capitalele țărilor socialiste, s-ar putea alcătui un ziar cu mii de pagini care ar vorbi despre marile succese ale popoarelor Uniunii Sovietice în construcția comunistă.

Al. Cimpeanu
corespondent Agenpres la Moscova

Moscova. Pasajul Teatrului

foarte bine. Apoi l-am cunoscut pe Bronislav Maitceak, de la Agenția poloneză de presă. Mai tîrziu au venit la Moscova Kiss Csaba de la Agenția maghiară de presă, Vasil Gheșakov, reprezentantul ziarului bulgar „Rabotnicesko delo”, Ko Sen Sun, corespondentul Agenției telegrafice centrale coreene și al ziarului „Nordan Sinmun”, Dai Fen, de la „Jenminjibao”, Zdenek Nogac, de la Ceteka și mulți alții. În clipa de față grupul ziaristilor din țările socialiste numără 50 de oameni.

Acum cîteva ani, presa din țările socialiste avea, de obicei, un singur corespondent. Acum, toate ziarurile centrale și agențiile de informații din statele prietene au corespondenți la Moscova. Dar aceștia sint numai jumătate din grupul nostru, întrucît în ultimii ani au început să lucreze în capitala sovietică și corespondenți ai posturilor de radio.

Moscova este o sursă nesecată nu numai pentru un singur corespondent, ci și pentru un mare grup de corespondenți. Numai să vrei să lucrezi! Exemplul lui Vasil Gheșakov e edificator. Căci Gheșakov e prodigios. Ziaristul bulgar ne povestește că atunci cînd scrie o corespondență nu se mai gîndește la ea (o are gata formulată în minte), ci la materialul următor. E plin de inițiativă, are întotdeauna idei interesante; lucrează mult — de dimineață pînă seara tîrziu... De altfel, „seara tîrziu” este o expresie convențională, fiindcă, după cum veți vedea, Vasil Gheșakov n-are astîmpăr nici noaptea.

Odată, în plină noapte, m-am pomenit că zbirniie telefonul.

— Ai aflat? — m-a întrebat glasul lui Gheșakov.

— Nu, ce?

— Despre rachetă! A fost lansată o rachetă în direcția Lunii!

E ușor de înțeles, somnul mi-a pierit numai decît. Și am început, la rîndul meu, să telefonez prietenilor. Am deschis aparatul de radio și m-am apropiat de ferestra. În case se aprindeau luminile. Fiecare ținea să comunice cu ceilalți vestea care a zguduit întreaga lume.

Stau aproape de Lujniki. De la mine de

în miinile colegilor-concurenți. Totuși, am băgat de seamă că și ei își împărtășesc veștile, dar numai după ce au trimis materialul la redacție. Abia atunci, corespondentul care a și expediat telegrama își informează triumfător pe colegul amărit, firește, de întîrziere și de perspectivele consecințele ei.

Noi ne-am obișnuit ca fiecare întîlnire, fie că e vorba de vizitarea în colectiv a unei întreprinderi, de o recepție sau de o conferință de presă, să se transforme într-un mic schimb de experiență, de idei, de fapte și informații.

De obicei, descriem evenimentele la care sîntem martori. Degeaba ați încerca să telefonați dimineața vreunui corespondent: nu-l veți găsi acasă. În grupuri mari sau mici, sau de unul singur, vizităm întreprinderi industriale, instituții științifice, stăm de vorbă cu activiști de partid și de stat, cu artiști și scriitori, cu vechi revoluționari și cu absolvenți de școli medii, ne străduim să cuprîndem viața Moscovei în toată diversitatea ei, în toate manifestările ei. După amiază sau seara ne întorcem acasă cu carnetele pline de însemnări.

Kiss Csaba, de pildă, transmite zilnic cîte două-trei informații despre viața Moscovei. Culcsar Istvan, corespondentul postului de radio Budapesta, e cunoscut pentru operativitatea cu care lucrează. Să dau un exemplu: în zilele cu evenimente mari, cum ar fi plecarea sau întoarcerea tovarășului N. S. Hrușciov, sosirea unor delegații străine etc., el e prezent pe aeroportul Vnukovo și cu ajutorul unui colaborator de-al lui, transmite informații direct de acolo. Deseori șirul de turisme nici n-apucă să ajungă în oraș, că locuitorii Budapestei au și aflat ce se petrece la Moscova.

Se întîmplă însă și altfel, mai ales cu corespondenții agențiilor. Participăm, de pildă, la o adunare festivă la Lujniki sau în alt loc. După adunare urmează, după cum se știe, întotdeauna un program artistic interesant. Nu toți avem însă timp să rămînem. Unii își iau grăbit paltonul, opresc cel dintîi taxi întîlnit și pornesc la treabă. Cei rămași se gîndesc cu respect la tovarășul plecat: s-a dus să lucreze, să povestească sutelor de mii de compatrioți despre evenimentul la care a asistat.

Dar a doua zi, cînd îl întrebăm pe tovarășul respectiv dacă a transmis materialul, auzim de multe ori acest răspuns:

Numele acesta încă nu spune nimic. Kuharioka abia a pătruns în lumea universitară. De altfel și înaltul for cultural de aici se deosebește în chip esențial de orice „Alma-mater” similară.

Kuharioka nu este un oraș ca Oxfordul sau Cambridge-ul. Sau ca Tübingen ori Göttingen. Kuharioka este un sat, o stațiune căzăcească din Kuban, care trăia cîndva o viață închisă, aspră și ai cărui oameni zgîrciți la vorbă, se culcau seara devreme ca să economisească gazul, se sculau la cîntatul cocoșilor și munceau îndrîjit toată ziua fără să-și îndrepte spinarea. Ziarele nu pătrundeau în acest colț uitat de lume. Cărțile nici atît. Iar scrișorii se scriau în cazuri cu totul excepționale, și atunci cu ajutorul altora, pentru simplul motiv că aproape toți locuitorii erau analfabeți.

Revoluția a scuturat Kuharioka din amorfeala seculară. În 42 de ani satul a străbătut drumul de la abecedar la universitate.

Sat cu universitate!

Dar azi, în Uniunea Sovietică, universitățile de cultură deschise în mediul rural nu sint o raritate sau un subiect de senzație. E ușor de înțeles deci că locuitorii Kuhariokai nu și-au pus în gînd să epezeze atunci cînd s-au hotărît să deschidă în satul lor o universitate. Era o cerință imperioasă impusă de însuși mersul vieții.

Universitatea sălească nu este numai un nume sonor; ea ajută la sistematizarea cunoștințelor, dezvoltă gîndirea, limpezeste concepția de viață.

În universitățile de la sate vin specialiști din diferite ramuri ale cunoașterii, care sînt prelegeri, desfășoară o muncă pedagogică efectivă. Ingineri, medici, scriitorii, economiști, ei găsesc aici un auditoriu setos de cunoaștere, atent, receptiv, sensibil.

Universitatea din Kuharioka are cîteva sute de studenți. Unii cu abonamente, care audiază toate cursurile, alții care vin de pe ogoare, din ferme, de la prisăci pentru anumite cicluri de lecții.

Comsomolul Grigori Sokolov, de exemplu, pasionat de literatura lui Gorki, nu scapă nici o conferință consacrată marelui scriitor. Și are un fel propriu de a înțelege cele citite.

— Nu-i așa — îi spunea el într-o seară scriitorului Arkadi Pervențev, după o prelegere despre Gorki — că aici, la noi, în mijlocul naturii acesteia atît de frumoasă, îl înțelegi pe Gorki mai romantic, mai sincer? Uneori, seara, mi se pare că am să văd acuș-acuș focurile aprinse de bătrîna Izerghil, am să aud glasul pălîmaș al lui Danko și pașii greoi ai lui Celkaș...

În general, oamenii își însușesc practic lecțiile, aplică multe din cele învățate la condițiile proprii.

Locuitorii stației căzăcești, care după o zi de muncă umplu pînă la refuz amfiteatrul universității lor, se numără printre cei care s-au agajat să ajungă din urmă și să întrecă Yova. Nikita Sergheevici Hrușciov a vorbit și în numele lor în fața cetățenilor statului american care a primit întrecerea cu Kubanul.

Nu știu dacă fermierilor din Yova le-a trecut prin minte să-și făurească universități proprii, ca cea din Kuharioka. Dar Kubanul are 60 de universități dintr-acestea, care semnifică un alt aspect al întrecerii și sint încă un semn sigur al victoriei.

A. P.

Aspecte noi în urbanistică

Orașele - caracatiță și orașele - făclii

Cresc orașele sovietice iar creșterea lor nu e numai un fenomen cantitativ. De mult, ritmul de dezvoltare al construcției, mergând în pas cu ritmul încreșterii economiei socialiste, este superior tuturor ritmurilor realizate de cele mai dezvoltate state capitaliste. Vechile orașe se transformă radical păstrând între vaste ansambluri urbanistice moderne, urmele prețioase ale trecutului ca piese de muzeu; Moscova înconjoară zidurile străvechii Kremlin cu vastele prospecte ale inelului Sadovaia și cu uriașele șantiere ale noilor ansambluri grupate pe marile artere de penetrație. Moscova a împlinit 800 de ani, are peste cinci milioane de locuitori, e capitala marelui stat sovietic, centrul lumii socialiste și se dezvoltă impetuos cu o creștere de organism tinăr. În jurul Moscovei apar primii sateliți pămînteni odată cu rotirea în spațiu a sateliților cosmici — și nu numai Moscova crește, nu numai Moscova capătă sateliți. Și Leningradul va vedea apărînd pe malul Nevei și pe țărmurile Mării Baltice, două orașe satelit cu o populație totală de peste 100.000 locuitori. Celiabinskul și Magnitogorskul în Uralul îndepărtat, Irkuțkul în inima Siberiei, trezite la viață, zeci și zeci de orașe își schimbă înfățișarea tradițională.

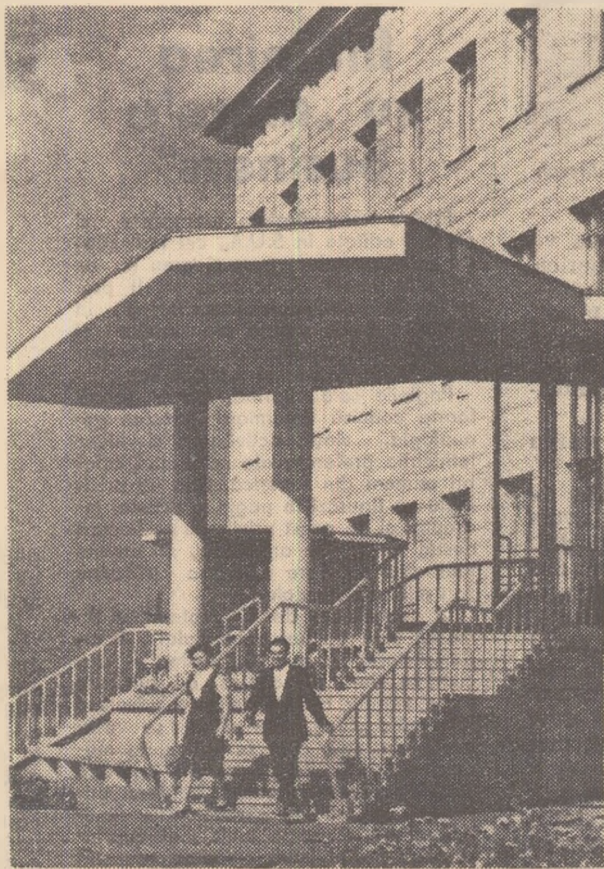
Acestor probleme și altor câteva, legate de înflorirea impetuoasă a orașelor sovietice, le-a fost consacrat în nr. 11 al revistei „Okteabr” un interesant și documentat articol, cu titlul „Orașele-caracatiță și orașele-făclii”. În general trebuie subliniat că presa sovietică, întreaga opinie publică sovietică acordă o importanță crescîndă problemelor urbanistice.

Autorul articolului, V. Cealmaev, urmărește în paralel soarta orașelor în socialism și în capitalism, ajungînd la concluzii edificatoare și foarte interesante.

Fenomenul principal care se poate observa în uriașa activitate de urbanizare ce se desfășoară sub ochii noștri în Uniunea Sovietică anunță apropierea comunismului. Granițele între peisajul citadin și cel natural dispar treptat pe măsura dispariției diferențelor între sat și oraș. Urbanizarea satelor colhoznice este un succes care cuprinde o întindere tot mai mare și care oglindește marile prefaceri pe care orînduirea socialistă le-a adus în viața țărănului colhoznic; aceste aspecte sînt în genere cunoscute. Paralel cu ele și orașele își transformă înfățișarea incluzînd natura tot mai larg în cadrul lor. Construcțiile noi de locuințe, orașele noi, răsărite pe harla Uniunii Sovietice au toate drept trăsătură caracteristică bogăția spațiilor verzi, a parcurilor și grădinilor, bulevardelor și străzilor largi presărate cu flori și copaci umbroși; pretutindeni fîntini și bazine creează o microclimă agreabilă, înviează peisajul orașenesc.

Capitalismul a dus la o dezvoltare uriașă a orașului industrial, concentrînd

în mari așezări numeroase funcțiuni economice, culturale și administrative. La timpul lor, așa cum spunea Lenin, aceste mari orașe au constituit elemente de progres în viața societății. În marile orașe s-a dezvoltat cultura modernă, s-a format proletariatul, s-au pus bazele industriei. În același timp, însă, pe baza acțiunii legii profitului maxim, construcția orașului capitalist a devenit un nou instrument de exploatare a oamenilor muncii. Capitaliștii, au transformat construcția de locuințe într-un nou sistem de obținere a supraprofiturilor. Orașul capitalist, din element de progres devine din ce în ce mai neprielnic vieții oamenilor. Zgomotul asurzitor, atmosfera viciată de fumul industriilor, străzile

Aspect tipic pentru arhitectura Orașului științei așlat actualmente în plină dezvoltare în Siberia.

întunecate strînse între clădiri îngheșuite, aglomerarea insalubră a locuințelor de speclă, vastele cartiere proletare în care omul e redus la o viață aproape animală, totul face ca orașul capitalist să se transforme într-o adevărată caracatiță ce sugrumă viața oamenilor. Nu e de mirare că în marile orașe capitaliste contemporane — adevărate babiloane moderne, cazurile de neurastenii, accidente, delictelor, crimele, descompunerea morală, gangsterismul — toate aceste efecte inevitabile ale orînduirii capita-

liste aflate pe treapta cea mai înaltă de descompunere, găsesc un teren prielnic. Apologetii capitalismului încearcă să remedieze această situație preconizînd o serie de măsuri urbanistice menite chipurile să creeze o armonie socială în cadrul orașului. Teoreticienii ai arhitecturii burgheze, recomandă cu stăruință burgheziei să adopte o atitudine mai flexibilă în problemele urbanistice, să construiască cartiere și locuințe confortabile pentru muncitori în scopul de a îndepărta primejdia revoluției. Ei văd revoluția doar ca un efect spontan al nemulțumirii muncitorilor și nu înțeleg caracterul de lege al dezvoltării istorice. Tot mai numeroase sînt încercările actuale ale municipalităților din marile ora-

șe capitaliste de a găsi noi soluții urbanistice — paleative ale haosului și mizeriei crescînde. Pentru aceasta, un rol însemnat îl joacă construirea de orașe-satelit, mai dezvoltată în Anglia, dar frecventă și în alte țări capitaliste. Aceste așezări menite să descongeseze marile aglomerații, sînt concepute însă într-un fel care poartă pecetea orînduirii capitaliste. Ansamblurile de locuințe apar izolate, închise, cu spatele întors către stradă într-un mod ce reflectă individualismul îngust burghez, grupate în jurul unui centru alcătuit din magazine, biserică și barul-dancing. În structura acestor sateliți ai orașului capitalist se observă o segregare de clasă foarte accentuată; cartiere pentru diferite categorii sociale, constituite în unități izolate. În aceste așezări viața socială este redusă la o existență lipsită de strălucire, fără nici o preocupare culturală; atmosfera meschină și îngustă a societății burgheze pune stăpînire treptat pe aceste orașe noi care în mod teoretic ar trebui să salveze orașul capitalist de la pierire.

Într-un articol publicat în ziarul „Izvestia” din 25 noiembrie, intitulat „Stilul arhitecturii noastre”, academicianul A. Vlasov, vicepreședinte al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S. a dat o interesantă definiție a orașelor din era socialismului. „Orașul — a arătat el — este, în accepția noastră, un mediu sănătos pentru viața oamenilor, în care întreprinderile indus-

triale, cartierele de locuințe și centrelor sociale sînt rațional plasate, în care caracteristicile naturale sînt folosite multilateral pentru o cit mai bună organizare a spațiului, în care gabaritele și proporțiile arhitecturale ale clădirilor corespund cu exigentele construcției de mașini.

Nu putem vorbi de oraș ca despre o sumă de străzi și piețe. Orașul nostru socialist este un organism omogen, ale cărui elemente contribuie la dezvoltarea și înflorirea personalității umane.”

Principiul acesta sînt evident la baza activității urbanistilor sovietici. Cine vizitează azi Moscova, Leningradul, Celiabinskul sau Magnitogorskul face îndată cunoștință cu noile proiecte ale urbanistilor sovietici, nu în planuri sau machete, ci în realitatea vie a șantierului sau chiar a noilor cartiere — microraiioane și orașe satelit locuite de sute de mii de oameni. Orașul se continuă în mod armonios în mijlocul pădurilor, al livezilor, al paștilor înflorite. Aici oamenii găsesc în imediata apropiere nu numai tot ce e necesar unui trai confortabil dar și teatre, cluburi, case ale tehnicii, ansambluri sportive și chiar institute de învățămînt superior (existența creșelor, căminelor, grădinițelor, școlilor e subînțeleasă). Viața orașelor satelit sovietice este în acest fel plină de conținut; ele pe drept se pot numi orașe-lumină, purtătoare ale făcliei noii vieți comuniste. În aceste orașe peisajul arhitectural se îmbină în mod armonios cu natura. Traficul animat care constituie una din principalele probleme ale urbanismului modern — le ocolește, accesul locuitorilor se face pe alei care se leagă în cîteva puncte cu arterele principale de circulație. Abandonînd cu curaj sistemul de incinte închise și rigide care creează adevărate insule izolate în mijlocul orașului, urbanistii sovietici dezvoltă aici o sistematizare aerată, în care perspectivele se deschid pretutindeni spre natură, spre principalele clădiri obștești care formează centrul micului oraș.

Pe drept cuvînt arhitecții sovietici, vorbind despre noul stil al arhitecturii socialiste pe cale de apariție, se referă în primul rînd la aspectul urbanistic drept trăsătură esențială, fundamentală a arhitecturii noi. Orașul trebuie să devină dintr-o aglomerație trepidantă și neigienică, un mediu prielnic vieții oamenilor, în care se combină armonios zonele de producție, cu cele de locuință și cu cele sociale. Desnădejdea urbanistilor burghezi în fața neputinței de a schimba aspectul orașelor-tentaculare se preschimbă în speranță, privind realizările urbanistilor sovietici. Aceștia dovedesc în mod practic — pe baza orînduirii socialiste — că orașul viitorului nu este un conglomerat anarhic sordid și exasperant, că oamenii pot să-și făurească noi forme de așezare colectivă corespunzătoare etapei actuale de dezvoltare a tehnicii.

Apariția orașelor satelit în urbanismul sovietic nu poate fi de aceea considerată ca o modă, ca un fenomen izolat, ci ea constituie o etapă obligatorie, cu caracter de lege obiectivă pe drumul construirii comunismului.

arhitect M. Caffé

O întâmplare
ca puține altele

Un doctor sare în noaptea cu parașuta

Zburam cu avionul de la Odesa la Kiev. Avionul se află uneori în nori ca într-o grozăvie halucinantă, apoi lumina izbucnește iar la geam, albă, intensă, ca o flăcără de magneziu. De parle, jos, pîlcuri de pădure își prelingeau umbra în cîmpia vastă. Un timp am discutat cu vecinul meu de zbor despre farmecul peisajului ucrainean, despre Niprul pe care-l bănuiam mereu undeva, dincolo de orizont, pîrîndu-și apele și legendele spre mare. Nu-mi amintesc cum am ajuns să discutăm despre... călătoriile cu avionul. Atunci am aflat această întâmplare dramatică și totodată plină de poezie pe care o transcriu aici cu toate detaliile ei, așa cum te-am reținut...

„Eroul ei e un doctor, Obuhov, iar întâmplarea s-a petrecut într-un sat din Ucraina subcarpatică.

În satul acesta s-a îmbolnăvit într-o zi un copil. Trupul îi ardea și respira greu, suierător. Speriați, văzînd că boala se agrava treptat, părinții l-au dus la dispensarul din sat. Consultîndu-l, doctorul și-a dat seama că se afla în fața unei forme grave, complicate, de boală, pe care n-o putea învinge numai prin tratament. Era necesară o intervenție chirurgicală urgentă

ca să fie salvat copilul. Aceasta însemna să fie dus la spital. Dar pînă la spitalul cel mai apropiat drumul măsura 40 de kilometri. Drum aspru care urcă și coboară muntele, periculos mai ales în timpul nopții. Doctorul își frămînta tulburat mîinile. Rămînea a doua posibilitate...

A fost cerută imediat la telefon legătura cu centrul raional. Și prin noaptea a plecat un avion precipitat, rostul în cuvinte puține: „Un caz grav. Viața unui copil e în pericol. E nevoie urgentă de un chirurg care să-l opereze”. Explicațiile au urmat scurte, comprimate. De la celălalt capăt al firului, răspunsul a venit prompt: „Va veni un avion sanitar cu un chirurg. A-prindeți patru focuri ca să vadă pilotul unde să aterizeze”.

Nu trecuse o jumătate de oră și un bișit de motor se scutura în aerul tăcut al nopții de toamnă. În avion, doi oameni. Pilotul și doctorul Obuhov, om de vreo 50 de ani, cu obrazul slab și uscat, cu ochii calzi.

Doctorul Obuhov stătea lângă pilot cu mîna nemișcată de pe trusa cu instrumente. Se uita concentrat afară.

„Nu pot să știu dacă acolo s-focurile. Duminăta nu vezi că s-a lăsat ceața? Ne putem zdrobi de păduri sau de stînci...”

„Și a mai spus ceva. Dar Obuhov nu-l mai auzea. Nu mai auzea nici bișitul de bondar uriaș al avionului. Ii biciuia auzul o respirație neregulată, fierbinte, uneori ezitantă, apoi grea, suierătoare și iar ezitantă, gata să se frîngă... Copilul bolnav...

maximalele împietrite. Deschise gura să întrebe dacă au ajuns, dar se opri... Încă un cerc... Al-tul... Avionul coborî deodată așa de brusc că Obuhov simți o amețeală neplăcută. A trecut însă repede... Se învîrteau din nou prin aer... De astă dată la mîmică înălțime. Jos, același întuneric compact de cărbune... Numai undeva sub ei clipeau în răsîmpuri, slabe, orbite de ceață, niște lumini oșlîite.

— Doctore, nu pot ateriza... Vorbele i-au căzut ca niște bucăți de plumb în urechi. Mina doctorului a înghețat pe trusa cu instrumente. Ochii lui calzi s-au înăspriți și întrebarea tipa în fiecare cută săpală pe obraz.

— Cum nu putem ateriza?! E viața unui copil în primejdie!

Lîngă patul lui era așteptat un chirurg.

— Săr cu parașuta! Auzi? Vreau să săr cu parașuta!

Pilotul s-a întors spre doctor scrutîndu-l cu privirea. Tăcere.

Avionul s-a mai rotit cîteva minute în cîlciri largi deasupra locurilor unde în răsîmpuri se vedea prin ceață o lumină difuză de foc. Mai mult ca o părere...

La trei ceasuri după asta, doctorul Obuhov stătea la dispensar pe un scaun cu bărbia sprijinită în piept. Atipise. Cînd a terminat operația și și-a dat seama că băiețandru a fost salvat, încordarea s-a rușinat în el ca un arc de oțel forțat la maximum și destins dintr-odată. A cerul să i se aducă o căruță să-l ducă la prima gară. I s-a explicat că era mai bine să aștepte pînă a doua zi, să nu umble noaptea pe drumurile rele de munte... N-a urut... S-a așezat să aștepte pe un scaun și l-a cuprins somnul. Pe obrazul slab și puțin veștejit stăruia o lumină calmă. Ca și cum ar fi fost e-coil unui gînd plăcut. În odaia alăturată gema prin somn copilul operat. Un fărîm voinic deschise ușa, se apropiie de doc-

tor și-i atînsă umărul cu oarece care sîfială.

— E gata căruța. Dacă vreți, putem pleca.

Obuhov tresări trezindu-se din toropeală. Intinse mîna după trusa cu instrumente și se ridica oă. Obrazul i se crispa însă de durere și căzu la loc pe scaun. Stătu așa o clipă cu o grimasă chinuță-n trăsăturile feței, apoi se liniști. Își pipăi glezna piciorului sting cu atenție...

Omul din față aștepta nîmîl. Deodată îl auzi pe doctor spunînd simplu, fără supărare, ba chiar cu o undă de glumă în glas:

— Mi se pare că atunci cînd am căzut cu parașuta mi-am scîrîntit piciorul...

Și ridică ochii...

— Ei, ce-ai rămas așa? Bine că n-am simțit-o înainte de operație... Hai, ajută-mă să mă scot...

De afară, din drum, se mai auzi o dată vocea lui Obuhov:

— Ce să-i faci... Așa-i cînd sări prima oară cu parașuta la 50 de ani...

Octavian Paler

N. S. Hrușciov și D. Eisenhower pe aeroportul Andrews de lângă Washington

În Editura de stat pentru literatură politică din Moscova va vedea, în curând, lumina tiparului cartea „Față în față cu America. O relatare a vizitei făcute de N. S. Hrușciov în Statele Unite”. Cartea a fost scrisă colectiv, de A. Adjubei, N. Gribaciov, G. Jukov, L. Ilicev, V. Lebedev, E. Litoșko, V. Matveev, V. Orlov, P. Satiukov, O. Troianovski, A. Șevcenko, G. Șuiski.

Ea are douăsprezece capitole. Într-un cuvânt înaintea autorilor se spune, printre altele:

„Ne-am condus cu strictețe după principiul de a ne situa mereu pe temeiul faptelor. N-am părăsit nici o clipă acest temei.

Cînd am trecut la redactarea relatării zilelor emoționante, de neuitat ale vizitei lui N. S. Hrușciov în S.U.A. am văzut că avem la îndemînă un material atât de bogat, încît s-a ivit o serioasă dificultate: ce să introducem în carte și ce nu. Așa dar, n-am dus lipsă de fapte. Am avut grija să nu neglijăm nici un fapt, nici un amănunt, oricît de neînsemnat la prima vedere, dar care ar fi putut oglindi măreția și adevărul evenimentelor. Cartea este acum gata. Să hotărîm în ce gen ar putea fi încadrată? E mai bine ca cititorul să o facă. Ne-am străduit să dăm expunerii evenimentelor emoționante și faptelor mărețe la care am asisat forma unei povestiri vii. Cititorul va găsi în carte și unele digresiuni, mai exact, o oarecare extindere a anumitor probleme. Am vorbit despre „americanul mijlociu”, despre presă și televiziune, despre sindicatele americane, despre rachetele cosmice și problemele relațiilor internaționale, despre arta cinematografică, despre mișcarea muncitorească din S.U.A. etc. Am făcut, chiar și mici incursiuni în trecut, ceea ce, după părerea noastră, facilitează înțelegerea unui fenomen sau altul.

Cartea se numește „Față în față cu America”. Titlul acesta, oglindește, ni se pare, fidel ceea ce s-a petrecut cu adevărat. America răscolită întimpina, asculta, afla. Noi povestim cum a fost și scriem de pe pozițiile unor scriitori și ziariști sovietici. Ca toți oamenii sovietici care se aflau atunci în S.U.A., am fost și noi foarte emoționați, am încercat un sentiment de profundă bucurie și mîndrie pentru măreția Patriei Sovietice, pentru ideologia noastră comunistă, pentru umanismul ei. Am fost fericiți să observăm, să vedem, să auzim cu ce măiestrie cuceritoare, cu ce putere de convingere și încredere în majestatea sa clasa muncitoare a vorbit Nikita Sergheevici Hrușciov, reprezentantul poporului sovietic, către poporul american și întreaga omenire despre măreția, neînvinșată forță a marxism-leninismului, despre idealurile comuniste, despre victoriile istorice ale oamenilor sovietici în construirea societății noi.

Cititorii cărții „Față în față cu America” vor găsi în cuprinsul ei multe declarații necunoscute de dînsii, făcute de N. S. Hrușciov în cursul călătoriei, declarații care n-au intrat în materialele apărute în presă.”

Publicăm mai jos cîteva fragmente din această carte, chemată să aibă, fără îndoială, un mare succes de public.

In orașul zgîrie-norilor

New York... E puțin probabil că mai există în lume un alt oraș care să fi stîrnit atîtea discuții, aprecieri contradictorii, opinii, puncte de vedere ca acest gigant de beton armat, construit pe patru insule de granit și o bucată de continent. Cine îl vede nu poate rămîne nepăsător. Unora le produce un sentiment de ostilitate, altora de incitare. Unii îl numesc „un poem din piatră și oțel”, alții un monstru fără inimă. New York-ul nu seamănă cu niciun alt oraș din lume și se simte printre ele însingurat ca un „orfan”.

Într-un articol de fond închinat vizitei lui N. S. Hrușciov la New York ziarul „New York Herald Tribune” a scris: „Despre orașul nostru există tot atîtea păreri cîtși oameni locuiesc în el și cîtși turiști îl vizitează... Nu sîntem înclinați să afirmăm că locuim într-un oraș desăvîrșit. Multora nu le place larma și murdăria noastră, metrourile zgomotoase și ritmul fantastic al circulației de pe străzi. Sîntem îngrijorați din pricina cocioabelor și a comportării tineretului...”

...Cei 8 milioane de locuitori ai orașului reprezintă conglomeratul cel mai pestriț, mai multinațional și mai populat, fiind alcătuit din oameni veniți din 70 de țări și din continente diferite. La New York există mai mulți irlandezi decît la Dublin, mai mulți islandezi decît la Rejkjavik, mai mulți italieni decît la Roma și mai mulți evrei decît în tot statul Israel.

New York-ul nu este numai orașul cu cel mai mare număr de locuitori din S.U.A., (în așa numitul „marele New York” și în suburbiile sale locuiesc circa 14 milioane de oameni), ci și un centru industrial important. În cele cinci cartiere ale sale (Manhattan, Brooklin, Bronx, Queens și Richmond) se află 38.000 de întreprinderi mari și 234.000 de fabrici mici și de ateliere...

...Orașul acesta atrage în fiecare an, ca un magnet gigantic, zeci de milioane de turiști — americani și străini. Și, evident, fiecare dintre ei socotește că este de datoria lui să viziteze imediat celebrul Broadway, strada cea mai zgomotoasă, mai inundată de neon din New York. Căci totul e subordonat aici atotputerniceia reclame...

...Spre deosebire de gălăgioasa lui vecină — Broadway, Wall-Street ului nu-i place să se expună, se ferește de lumină și de forfota oamenilor. Chiar în zilele cele mai însorite, Wall-Street-ul e cufundat în semiobscuritate, iar zgomotele marelui oraș abia pătrund în defileu-i de beton.

Dar aici, în acest defileu, îndărătul ușilor masive de stejar, în liniștea birourilor diversilor Morgani, Rockefelleri, Harrimani, Kuhn-Loebi și ale altor magnați ai „marelui bussines” nu numai că se numără și „se fac bani”, ci „se face și politică”. Doar nu degeaba New York-ul, pe care Maxim Gorki l-a numit: „Orașul diavolului galben” este poreclit „capitala neoficială” a Americii.

Oricît de uriași ar fi însă zgîrie-norii New York-ului ei nu pot ascunde celălalt New York, orașul cu case foarte obișnuite și nearătoase, de două sau trei etaje. În aceste case locuiesc oameni simpli cu suflet deschis, cu inimă bună și miini trudite.

Intîlnirea cu „marele business”

Printre nenumăratele îndreptare și ghiduri editate în S.U.A., cel mai căutat este un volum gros și greu și cu un titlu scurt — „Cine, ce este”. Îl poți întîlni în rafturile bibliotecilor și în birourile de informații ale ziarelor și revistelor, în cabinetele oamenilor politici, industriașilor și bancherilor.

Paginile sale cuprind, într-o formă foarte concisă informații despre genealogia, viața, activitatea și îndelnicirile preferate ale celor mai celebri oameni din America. Este un privilegiu să figurezi în paginile acestui îndreptar și de acest privilegiu se bucură destul de puțini americani, și anume mai ales cei care minuiesc milioane sau miliarde de dolari.

În seara zilei de 17 septembrie, în marea sală de bal a hotelului „Waldorf-Astoria” s-a putut vedea — așa cum cu ton respectuos, au subliniat toate ziarele americane — o priveliște rară: „Cine, ce este” se afla acolo viu, sau, cum se spune, în mîrime naturală. Se adunaseră aproape 2000 de oameni, floarea „marelui bussines”, și „rudele sărace” ale Americii, într-o formație mult mai cuprinzătoare decît fusese cu cîteva ceasuri înainte la Averell Harriman.

În ajunul întîlnirii dintre conducătorul guvernului sovietic și căpitanii bussinesului american, ziarul „New York Herald Tribune” a scris: „Miine seară, una dintre cele mai mari adunări de capitaliști din istorie va asculta cuvîntarea primului ministru Nikita Hrușciov, la recepția pe care o oferă Clubul economic din New York. Lupta pentru invitații este acerbă”.

Dwight Ackerman, directorul executiv al Clubului economic a completat tabloul acestei fierberii nemaipomenite cu o comparație foarte plastică: „Oamenii se bat pentru invitații la această recepție așa cum flăminzii se luptă pentru o bucată de piine”.

...Sala încăpătoare a hotelului „Waldorf Astoria” este arhiplină. Sînt atît de mulți invitați încît dibacii organizatori ai recepției au instalat zeci de mese și pe balcoanele marii săli de biliard ba chiar și la balconul III, — atît de mare e afluența celor dornici să l vadă și să-l audă pe N. S. Hruș-

portanți businessmani, este drapat în perdele de culoare aurie. Aici poate fi văzut și David Rockefeller, unul dintre regii americani ai petrolului, și Averell Harriman magnatul căilor ferate și MacCloy, președintele consiliului de directori ai celei mai mari bănci americane „Chase Manhattan Bank” și generalul David Sarnow, directorul lui „Radio Corporation of America”.

Nikita Sergheevici se află alături de Herbert Woodman, președintele Clubului economic, și în același timp directorul marii companii „Interchemical Corporation”.

Masa a luat sfîrșit. Se strîng luminările fumegînde, lumina electrică se revărsă acum mai puternic. Președintele Clubului se urcă la tribună și rostește o scurtă cuvîntare introductivă. El arată că acum toți recunosc însemnăitatea istorică a schimbului de vizite dintre N. S. Hrușciov și D. Eisenhower. Apoi, domnul Woodman observă că poporul sovietic se poate mîndri, pe drept cuvînt, cu realizările sale economice. După ce aduce un omagiu solului marelui și puternicului stat sovietic, președintele trece la o îndeletnicire obișnuită: îi laudă, se minunează, îi glo-

siune foloasele capi azi? Nu cumva vroia să trec la capitalism kita Sergheevici, în l businessmanilor.

— Sau poate că teme că dacă în fa vorbi un bolșevic, le vingerile și ei se v munism? Vreau să asemenea intenții — de-a face.

Și din nou, sub răsună hohote de ri

...Probabil că nicio toria acestei săli, s tatea ei, în care au unor celebriități și c și miliardari, nu s-a asemănător. Cuvinte dere neclintită în tr lui, rostite cu o mî dentă și cu atîta vî parcă sala, iar maeș tri ai marelui busine dat în mod vizibil s forță nemăsurat m puterea și voința ca — Bine înțeles, eu dv. domnilor busine

rifică pe cei aflați la mesele impecabil servite din marea sală de bal a hotelului „Waldorf Astoria”.

Apoi urmează la cuvînt domnul Lodge. Preluind parcă ștafeta din mîinile lui H. Woodman, el rostește un panegiric inflăcărat în cinstea „majestății sale capitalul” ale cărui binefaceri le-a simțit din plin. S-ar părea că în scurta-i cuvîntare, bine chibzuită pînă în cele mai mici amănunte, și-a pus toată elocința și tot focul recunoștinței sale față de „mai marii lumii acesteia” aflați acolo, exaltînd binefacerile modului de viață american și spiritul întreprinzător al americanilor.

Da, era limpede că d-l Lodge încerca să cîștige bunăvoința oamenilor care simbolizează pentru el „spiritul întreprinzător american”, să le arate că nu se înșeală punîndu și mari speranțe în el.

...Dar iată că și dl. Lodge face. Președintele Clubului economic dă cuvîntul lui Nikita Sergheevici Hrușciov. În sală se așterne tăcerea cea mai deplină.

Cuvîntarea limpede, plastică a lui Nikita Sergheevici Hrușciov cucerește îndată atenția chiar și a acestor oameni cu multă experiență, care au auzit în viața lor mulți oratori. În repetate rînduri, ei înterup șirul cuvîntării cu aplauze, reacționînd însuflețit la pașajele din cuvîntarea înaltului oaspe sovietic, care le au plăcut mai mult.

— Știu că vă place capitalismul și nu vreau să vă conving de contrariul. Pur și simplu mi-aș înjosi demnitatea dacă, profitînd de ospitalitatea ce

tuai pe aceleași poz ce privește concepția cotesc că nici dv. nu convertiți la credința vede că nu mai sînt trivită — o spus între gheevici. Dumneavoa babil, în victoria si eu sînt convins de mului.

Dar cei aflați în veau de mult o incre trîinicia sistemului c re pe care o avuses mai de mult devenise ei că vor veni vremuri pitalul, odioasă ato

— Acum sînt gata: trebările dumneavoa declară N. S. Hrușci cheie cuvîntarea, scri bancherilor, fabricant afaceri din jurul mes

Cere cuvîntul redac cute reviste americ moasă prin artic

sînt departe de a r făcîndu-se că nu înț

fi conciliată teza ce ce dintre țările capite cu tezele comur care arată inevitabilit

lor comuniste în între torul revistei, în zîmbi țile aprobative ale se adunaseră undeva pretinde că, după p te fi vorba de coexis tre statele capitaliste întrucît comunismul al coexistenței.

Caldă manifestare de simpatie pe strada California din San-Francisco.

In drum spre hotelul „Comodore” din New York.

ciov. Pe mesuțele rotunde, acoperite cu fețe de masă imaculate ard luminări groase, care lasă în jurul lor movițe de stearină. Zăngănitul cuțitelor și al furculițelor se amestecă cu glasurile stăpînite a sute de oameni ce mînîncă, rid și toastază.

Pretutîndeni domină necontestat o culoare — galbenul auriu. Capul sălii, unde, pe trei rînduri, se află așezați conducătorii clubului și cei mai im-

mi-a fost acordată de cei mai mari capitaliști, aș începe să vă țin o predică despre avantajele comunismului. În fața acestui auditoriu, ar fi o absurditate. Să lăsăm istoria să fie judecătorul nostru! — declară N. S. Hrușciov. Și drept răspuns răsună aplauze prelungite.

— Nu mă întreb decît un singur lucru: ce l-a făcut pe domnul Lodge să încerce să dovedească cu atîta pa-

Redactorul respectiva barea de pe o hirtiu ționat. Și după ce te așează repede.

Se face liniște. Su vasc atent pe oaspet to Sergheevici face care incet, cîntîrînd cuvînt, declară:

— Faptul că pune trebări și că unii d

Sputnicii, arta și sentimentele

de ILYA EHRENBURG

Nu prea de mult am publicat în „Komsomolskaia pravda“ un articol de răspuns la scrisoarea unei studente din Leningrad. În scrisoarea ei, fata vorbea despre un prieten, inginer, un tânăr inteligent, care pretinde că în secolul energiei atomice arta e depășită. că nu-i de fel interesant să asculte versuri de Blok sau să privești tablourile de la Ermitaj. Ba, după cum adăuga fata, tânărul socotește chiar că arta complică și raporturile dintre ei doi, și că în dragoste totul ar trebui să fie mult mai simplu, că nu are niciun rost să privești propriile istorii de dragoste prin prisma povestirilor lui Cehov, lucru care i se pare incompatibil cu era cuceririi Cosmosului.

Scrisoarea studentei din Leningrad m-a îndemnat să mă gândesc la misiunea de educare a sentimentelor pe care și-a asumat-o arta în societatea noastră sovietică. Iar articolul meu, care cuprindea ample citate din această scrisoare și diverse considerații în legătură cu dinsa, a găsit un puternic răspuns în rîndul tineretului. În patru numere consecutive, ziarul „Komsomolskaia pravda“ a consacrat pagini întregi scrisorilor primite de la tinerii cititori care își spuneau părerea în această chestiune, polemizînd între ei. Am primit și eu sute de scrisori, dar și mai multe au fost cele sosite la redacția ziarului.

Cei mai mulți cititori socoteau că fata are dreptate, dar ziarul n-a pregelat să publice și o seamă de scrisori care luau apărarea inginerului. Mi-a făcut multă plăcere să constat că majoritatea cititorilor era de acord cu cele scrise de mine și calificarea drept primitiv și mărginit punctul de vedere al inginerului. O tinăra cititoare a ziarului „Komsomolskaia pravda“ a avansat, de pildă, argumentul că „și în Cosmos omul va avea nevoie de o creangă de liliac“.

Oricit de înaintată ar fi o societate pe planul științei și tehnicii lipsa unei educații a sentimentelor duce la sărăcire spirituală. Evenimentele petrecute în ultimul sfert de veac întăresc această afirmație. Nimeni nu poate spune că Germania hitleristă era o țară cu o știință și o tehnică înapoiață. Dar dacă țărani analfabeți italieni au întâlnit, îmbrăcați în uniforme ocupanților, pe docenții vreunei universități naziste, desigur că nu-și mai amintesc despre ei decât că aveau o înfățișare fioroasă. Astăzi nu putem concepe că o orinduire tinăra se poate mulțumi numai cu dezvoltarea științei, lăsînd să decadă funcția artei. În perioada elenistică, științele exacte — matematica, fizica, astronomia — au cunoscut o mare înflorire, dar în același timp se vădea o îngrijorătoare decădere a artei. Adevărata poezie fusese îngropată odată cu Euripide, Sofocle și Eschil, iar devreme ce nu mai exista o altă Acropole, nu mai exista nici vechea sculptură. Grecii făceau acum statui în serie care satisfăceau gusturile prea puțin rafinate ale romanilor. Perioada elenistică a însemnat astfel amurgul vechii Ellade, în timp ce noi, în Uniunea Sovietică, trăim în anii de tinerete ai societății noastre, care nu are nimic comun cu marasimul senil.

Toată lumea știe astăzi că ne pricepem să lansăm sateliți ai Pămîntului și ai Lunii și că e posibil să lansăm și sateliți ai lui Venus și Marte. Lucrul îi pune pe gînduri pe astronomii și pe oamenii politici occidentali. Ceea ce e trist, însă, e că ei nu se gîndesc mai mult la o altă problemă și anume că înainte de a lansa sput-

Ilya Ehrenburg și soția sa, în cursul unei vizite recente în Italia

niciii, noi am educat tineretul într-un asemenea spirit încît astăzi avem nu numai foarte mulți cititori ai scriitorilor ruși și sovietici, ci și mulți cititori ai povestirilor lui Moravia decît chiar în Italia, că la noi cartea a devenit în genere un obiect de primă necesitate. La concertele de muzică simfonică asistă mii de tineri muncitori. Nu de mult s-a deschis o expoziție cu pinze ale pictorului francez Marquet, un mare peisagist. Pinzele lui nu au nimic senzațional. Și, totuși, expoziția a fost vizitată în fiecare zi de opt mii de oameni, iar în total, dacă ne referim numai la Moscova (expoziția a fost apoi deschisă și în alte orașe) pictura lui Marquet a suscitat interesul unui sfert de milion de vizitatori. Ceea ce dovedește că sputnikul, care în clipa aceea se rotea în jurul Pămîntului, n-a împiedicat oamenii de pe Pămînt să guste arta unui pictor.

Tinerii care au luat partea inginerului, ne-au făcut să înțelegem că, așa cum și era de așteptat, mai există încă pămînturi întelenite nu numai pe harta U.R.S.S., ci și în inimile oamenilor. Dar sint convins totuși că dacă suprafața pămînturilor nedesțelenite din U.R.S.S. este mai mare decît în țările occidentale, la noi au rămas mai puține inimi întelenite.

Bunăstarea materială nu este totul. Desigur, fără o anume bunăstare nu se pot închipui condiții pentru dezvoltarea culturală, spirituală, dar atunci cînd mă aflu în America am putut constata cu surprindere că americanii, care dau dovadă de multă pricepere în a-și organiza munca, sint în schimb complet dezarmați în timpul liber. Cred că începem să frămîntăm într-o epocă în care însăși concepția de „timp liber“ trece printr-o transformare.

Dacă în orele de muncă, omul lucrează pînă la istovire, timpul liber nu mai poate însemna pentru el decît odihnă absolută. Înainte vreme, meșteșugarul, olarul sau dulgherul, lucrau cite 16 ore pe zi, dar în obiectele lucrate puneau ceva din personalitatea lor. Olarul care sfîrșea un vas, oricit de grea ar fi fost munca lui, încerca totuși bucuria creației. După ce își încheia lungă-i zi de muncă, înainte de a se duce la culcare, își răsucea o țigară și ieșea în stradă să-și mai dezmoțască picioarele. În comparație cu el, muncitorul din fabricile de astăzi are la îndemînă mult mai mult timp liber.

Din această pricină, timpul liber poate să devină un izvor de plictiseală, dar poate fi și o posibilitate pentru desfășurarea unei activități creatoare. De multe ori am afirmat că a citi un roman, a asculta muzică sau a privi un tablou este o activitate creatoare. Orice cititor care citește un roman, îndeplinește o înucă similară cu aceea a scriitorului, îmbogățind textul cu propria lui imaginație. Cineva scria că au existat tot atîția Hamlet citi actori l-au întrupat pe scenă. Eu aș spune chiar că au existat tot atîția Hamlet citi spectatori i-au urmărit tragicul destin.

În societatea nouă, timpul liber poate deveni baza unei dezvoltări organice și creatoare a personalității umane. Mi s-a întîmplat să citesc în ziare franțuzești sau din alte țări despre diverse proiecte în legătură cu felul în care oamenii vor ajunge în Marte sau pe Venus. De ce nu se întrebă însă cei care abordează asemenea teme, și cum vor arăta oamenii ce vor ajunge în alte planete? Desigur, e important să ajungi în alte planete, dar după părerea mea, nu e mai puțin important ca oamenii care vor ajunge acolo să fie oameni adevărați, cu o personalitate puternică. Asta-i misiunea literaturii și a artei din vremea noastră.

Cred că acum sintem martori la ivirea unor muguri primăvăratici în relațiile internaționale. Epoca războiului rece începe să fie înghițită de trecut. În toate limbile există proverbul „cu o rîndunică nu se face primăvară“, dar, după părerea mea e destul de stupid.

Da, e un proverb stupid, pentru că rîndunele nu sint proaste, iar în noiembrie nu zboară către nord. Cînd se ivește prima rîndunică înseamnă că în urma ei vor veni și celelalte și că primăvara e undeva pe aproape. Desigur, sint și altfel de proverbe: „Quod licet Jovi non licet bovi“, de pildă, rămîne în picioare și atunci cînd îl răstorni, pentru că nici ceea ce îi convine bouului nu-i convine lui Jupiter. Dar întorcîndu-ne la rîndunele, e adevărat că nu ele fac primăvara ci invers, după cum nu vizitele diplomaților au un rol hotărîtor în politica de destindere, ci voința popoarelor de a se ajunge la pace dictează conduita diplomaților.

Pentru literatură și pentru artă asta vrea să însemne cooperarea internațională; problemele ridicate în acest articol solicită nu numai eforturile scriitorilor sovietici, ci tot ceea ce este inspirat și generos în literatura celorlalte țări.

abordate probleme care sint de competența internă a statelor. Acest răspuns calm îi irită și mai mult pe adepții zeloși ai încordării. Se fac auzite replici provocatoare. Ca răspuns la aceste ieșiri nedemne, Nikita Sergheevici declară cu multă demnitate:

— Domnilor, dacă m-ați invitat, vă rog să mă ascultați cu atenție. Dacă nu doriți, pot să renunț la cuvînt. N-am venit în S.U.A. ca un solicitant. Reprezintă marele stat sovietic, marele popor care a săvîrșit Marea Revoluție din Octombrie. Și nu veți putea înăbuși, domnilor, prin nici un fel de replici ceea ce a dobîndit, ceea ce a înfăptuit și dorește să înfăptuiască marele nostru popor.

Merita să fie văzută puternica impresie produsă de aceste cuvinte. În sală s-a stîrnit agitație, pretutîndeni se auzeau glasuri care condamnau pe autorii replicilor provocatoare, după care s-a lăsat o tăcere mormintală. Apoi Nikita Sergheevici a continuat:

— Problema cum și ce trebuie să asculte poporul nostru este o problemă a poporului nostru, o problemă a oamenilor sovietici. Asemenea probleme sint rezolvate și vor fi rezolvate și pe viitor de poporul sovietic și de guvernul său fără amestec din afară.

Cuvîntarea rostită de N. S. Hrușciov și răspunsurile date au produs o puternică impresie asupra reprezentanților cercurilor de afaceri.

Întîlnirea dintre conducătorul guvernului sovietic cu oamenii de afaceri din New York poate fi socotită, fără nici o exagerare, ca unul din evenimentele cele mai importante din timpul vizitei lui N. S. Hrușciov în S.U.A. Cu acest prilej unii au vrut să dea acestei vizite o lovitură hotărîtoare. Și și-au desfășurat atacurile după un plan dinainte stabilit.

Dar evenimentele nu s-au petrecut așa cum au dorit organizatorii atacurilor. Oamenii de afaceri din S.U.A. și-au dat seama că o asemenea tactică nu va da rezultatele scontate, deoarece forța lor se lovește de o forță nimicitoare. E drept că ulterior, din inerție parcă, tactica de „a-i închide gura lui Hrușciov sau a muri“ a mai avut o răbufnire puternică la Los Angeles. Dar despre asta vom vorbi amănunțit în capitolul care urmează.

Intîlniri memorabile

În dimineața lui 21 septembrie Nikita Sergheevici s-a trezit devreme.

Deasupra orașului San Francisco, încă adormit, se înălța un soare orbitor, dar lipsit de căldură. Orașul are o poziție dintre cele mai fericite: spre deosebire de celelalte mari așezări americane, unde căldura este insuportabilă, San Francisco dispune de o instalație naturală ca să zicem așa, de condiționare a aerului — de o parte a masivului muntos pe care e așezat orașul se află Oceanul Pacific, de cealaltă — un golf imens. Mulțumită curenților care vin dinspre Ocean, aerul e întotdeauna răcoros și locuitorii nu trebuie să rabde îngrozitoare călduri pe care le suportă locuitorii Washingtonului și ai altor orașe de pe continentul american. În timpul verii, temperatura medie nu trece niciodată de plus 15,5 grade și iarna nu coboară sub plus 10,5 grade. Cea mai joasă temperatură înregistrată vreodată și considerată ca un eveniment deosebit, a fost o temperatură de minus 2,8 grade.

Vecinii de hotel ai lui N.S. Hrușciov,

izbutise să scape de escortă și de toate protocolurile și să răsule în voie. În urma lui s-a format îndată un mic grup de însoțitori.

De pe mica esplanadă din fața hotelului, San Francisco părea și mai atrăgător. Negura ușoară care învăluie de obicei orizonturile orașului, se ridicase. Și în aerul dimineții se profilau limpede cartierele îndepărtate, cu siluetele elegante, poleite de soare, ale clădirilor. Golful scintea în lumină ca o oglindă cu reflexe albastre, în care-și răsfrîngeau silueta somnoroasele pacheturi ancorate în port și podurile suspendate, azvîrlite ca o dantelărie fină de pe un mal pe altul.

— Frumoasă priveliște, observă N.S. Hrușciov. Incintătoare priveliște.

Între timp, străzile începuseră să se anime. Vagoanele verzi ale tramvaielor, deschise în ambele părți, asemănătoare cu acelea care au existat și în Sevastopolul nostru înainte de război, alergau escaladînd înălțimile, încărcate cu muncitori, funcționari și negustori, grăbiți către rosturile lor.

Aceste vagoane sint o relicvă pitorească a orașului. Încă prin 1889, cînd marele Kipling a vizitat San Francisco, ele aveau un stagiu serios de „alpiști“ inveterați. Iată ce spune scriitorul despre ele: „Vagoanele atacă înălțimile aproape într-un unghi drept și ai impresia că se cațără pe pereții caselor...“ Chiar și acum, după șaptezeci de ani, aceste vagoane vioaie, rivalizînd în energie și abilitate cu sprintenele capre de munte, se bucură de aceeași dragoste din partea localnicilor. O călătorie cu ele îți dă posibilitatea de a îmblna deliciul contemplării celor mai pitorești locuri din San Francisco cu senzațiile puternice pe care ți le procură un tobogan. În orice caz, în zilele de iarnă, cînd străzile în pantă ale orașului se acoperă cu polei, iar transportul auto devine hazardat, vagoanele nu-și au rival.

Zărîndu-l pe N.S. Hrușciov, călătorii trenulețelor săreau în picioare, aplaudîndu-l și ovacionîndu-l. O femeie în vîrstă, bine îmbrăcată, care venea din direcția opusă, zărîndu-l pe Nikita Sergheevici, rămase o clipă impietrită locului, apoi, dezmeticîndu-se parcă, apucă cu mîini tremurătoare aparatul fotografic care-i atîrna de umăr și încercă să facă cîteva poze. Nikita Sergheevici se opri, spre a-i înlesni tentativa. Femeia îi mulțumi cu căldură. Oamenii se opreau, se adunau în juru-i, îl salutau și-l ovacionau prietenoși.

Plimbarea a durat cam o jumătate

(continuare în pag. 11-a)

mai de a-mi auzi răspunsul, dovedește cit de prost se descurcă în fondul problemei. Cei care cunosc bine istoria știu că atunci cînd societatea omenescă a trecut de la feudalism la capitalism a avut de asemenea loc o luptă între vechi și nou...

N. S. Hrușciov explică calm businessmanilor americani de ce capitalismul a înlocuit feudalismul și de ce, la fel de inevitabil, socialismul, comunismul iau locul capitalismului.

De la balcon se aude o replică iritată.

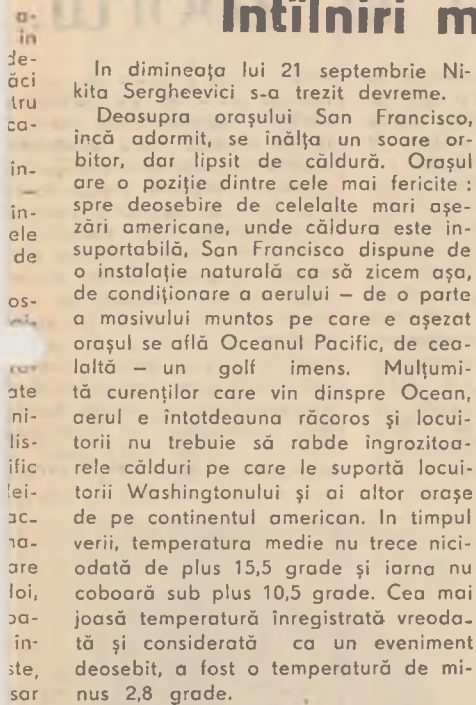
— Nu e un răspuns concret! Și din nou se fac auzite risete infundate, dar nu numai la balconul doi, ci și pe la unele mese din sală. Nikita Sergheevici așteaptă să se facă tăcere și apoi spune:

— Poate că lucrul vă nemulțumește, dar asta-i istoria dezvoltării societății omenesci. Pot numai să adaug ce se spune în popor în asemenea împrejurări: dacă o fecioară care a dat naștere unui copil vrea să treacă și mai departe drept fecioară și chiar cere justiției s-o recunoască ca atare, lucrurile nu se schimbă. Căci chiar dacă tribunalul o recunoaște-o ca fecioară, ea nu va mai fi niciodată.

Toată sala izbucnește în hohote nestăvilite de ris și aplauzele durează multă vreme. Cîte unii mai încearcă să vocifereze dar sint chemați la ordine, nu li se îngăduie să vorbească...

...Nu tuturor le place desfășurarea pașnică a convorbirii. Căci unii au venit cu intenția „de a se război cu Hrușciov“, „de a combate“ comunismul. Așa se face că oameni care n-au nimic comun cu presa întrebă de ce ziaristilor americani nu li se permite să transmită din Moscova „orice informații“, de ce în U.R.S.S. nu este organizată recepționarea emisiunilor „Vocii Americii“ și a altor emisiuni radiofonice similare... E semnificativ că și această întrebare e citită de pe o hirtie dinainte pregătită și că e pusă de o persoană care nu cere cuvîntul — președintele îi rosteste pur și simplu numele.

Conducătorul guvernului sovietic amintește acestui soi de oameni că a venit în S.U.A. invitat de președintele Eisenhower și că încă de la primele convorbiri cu el au hotărît să nu fie

Hrușciov în vagonul trenului special l-a dus de la Washington la New York

Hrușciov în vagonul trenului special l-a dus de la Washington la New York

persoanele oficiale care l însoțeau, agenții însărcinați cu paza, corespondenții ziarelor și operatorii de cinematograf mai dormeau încă cînd Nikita Sergheevici a coborât cu liftul, a trecut prin fața personalului de la hotel, uimit de această întîlnire matinală cu premierul sovietic, și a ieșit în stradă. Acolo a respirat cu nesăț aerul proaspăt al dimineții; pentru prima oară de cînd se afla pe pămînt american

Receptoarele seismice sînt indispensabile pentru prospecțiunile geologice.
In clișeu: un nou tip de receptor seismic de joasă frecvență fabricat în U.R.S.S.

Cutremurele de pămînt pot fi prevăzute!

Cucerind Cosmosul, oamenii de știință nu uită că și pămîntul ascunde încă multe taine nedezlegate. De aceea, se înmulțesc expedițiile științifice în Antarctica; în adîncurile mărilor și oceanelor poposec tot mai des mesagerii navelor speciale: aparatele perfecționate ce culeg informații și le transmit cercetătorilor aflați la bordul acestora; oamenii de știință se străduiesc să pătrundă mai adînc spre „inima pămîntului”, acolo unde se petrec multe fenomene interesante, necunoscute pînă astăzi.

Imbogățirea cunoștințelor despre planeta pe care o locuim, are efecte foarte importante asupra vieții. Cu fiecare cucerire în domeniul fenomenelor caracteristice planetei noastre, înaintăm pe calea spre dominația lor. în folosul omului.

Nu e mult, știința sovietică a făcut un nou pas în această direcție; ea a reușit să descopere o metodă de previziune științifică a cutremurelor de pămînt.

CIND PĂMÎNTUL SE FRĂMÎNTĂ CA VALURILE MĂRII...

„Pămîntul voia surd, suspina, se încovoia sub picioare și se frămînta formînd crăpături uriașe de parcă din adînc s-ar fi trezit și s-ar fi mișcat un vierme enorm adormit de veacuri... Cutremurindu-se și clătîindu-se, casele se aplecau; pe pereții crăpăturilor șerpuiau ca niște fulgere și zidurile se năruiau, acoperind ulițele strimte și pe oamenii surprinși de cutremur... Pămîntul se frămînta ca marea, aruncînd de pe pieptul său palat, cocioabe, biserică, cazărni, închisori și școli, nimicînd cu fiecare mișcare sute și mii de femei, de copii, de bogăși și de săraci, de analfabeți și de învățați, de credincioși și de ateii...”

Această descriere a fost făcută de Maxim Gorki, și se referă la un înspăimîntător cutremur din sudul Italiei, care a avut loc în 1908 și la care scriitorul a fost martor. Numai la Messina s-au înregistrat atunci 40.000 de victime. Dar istoria ultimelor secole cunoaște cutremure mult mai catastrofale.

Cutremurele de pămînt sînt extrem de frecvente mai ales de-a lungul zonelor unde se petrec mari deplasări de scoarță. Între 1885 și 1903, în Japonia, au fost înregistrate 27.485 de cutremure adică în medie 1447 pe an sau 4 cutremure zilnic. Vechea capitală Kioto a fost complet distrusă de 34 de ori, iar în anul 1923, la Tokio, au murit în urma unui cutremur peste 150.000 de oameni! În ultimele 40 de secole au murit din pricina acestei cumplite calamități naturale peste 13 milioane de oameni. Am amintit aceste cifre pentru a sublinia cît de importantă este victoria savanților sovietici care au pus la punct metoda de previziune a cutremurelor.

PESTE 9 ZILE CUTREMUR DE GRADUL 6...

Care este cauza cutremurelor de pămînt? Nu se poate vorbi de o singură cauză, ci de mai multe. Erupțiile vulcanice sînt deseori insoțite de cutremure. Surpările bolților de roci care se prăbușesc peste goluri subterane pot de asemenea provoca cutremure. Dar, de cele mai multe ori, cutremurele de pămînt sînt produse de mișcarea plăurilor din scoarța globului terestru, de formarea de cufe, de rupturi de-a lungul cărora se deplasează mase uriașe de pămînt.

Unde și cînd se va produce un cutremur de pămînt? Ce intensitate va avea?

Iată întrebări care frămîntă de multe decenii pe oamenii de

știință și de construcții rezistente la cutremure de pe lângă Academia de Științe a R.S.S. Tadjice a hotărît organizarea unor noi centre pentru măsurarea înclinațiilor scoarței pămîntului.

Stabilirea metodei de previziune a cutremurelor de pămînt este un moment important în istoria științei și o dovadă în plus că puterea omului asupra naturii se lărgeste neîncetat.

ing. Ion Suceveanu

Organismele vii și zborurile în Cosmos

O rachetă își ia zborul..

Din ajutorul rachetei fișnește un jet puternic de flăcări și fum. Se aude un ouiet asurzitor. Racheta se desprinde ușor de pămînt. Vuietul e din ce în ce mai puternic. Viteza crește cu fiecare secundă. Acum nu se mai vede nimic. Ba da, se mai zărește un punct luminos — e flacăra din coada rachetei, dar peste câteva clipe va dispărea și ea în azur. O boare de vînt împraștie norii de fum și de praful, apoi liniștea învaluiște luncile, ca mai înainte.

Acum racheta a ajuns la o înălțime la care nu există nici atmosferă, nici viață. Ba nu, greșim. Există viață: în containerul rachetei. Căci acesta adăpostește doi cosmonauți patrupezi, care privesc cu interes în jurul lor. E Otvajnaia și Snejinka — demnele urmașe ale celebrei Laika. Alături de ele, într-o cușcă specială, se află, anonimi, alți „cercetători ai cosmosului”. — cîțiva șoareci albi și cîțiva guzganii. Toate animalele au trecut printr-o perioadă de antrenament serios, așa încît noua situație nu le mai sperie. Își văd liniștite de treburile lor.

Dar iată că motoarele ultimei trepte a rachetei au fost oprite. Zgomotul și vibrația au încetat și s-a înstăpinit o liniște ciudată, mai exact o stare ciudată, pe care animalele n-au mai resimțit-o niciodată în viața lor normală de pe pămînt. E starea de imponderabilitate în care corpurile, nesupuse forței gravitaționale, își pierd complet greutatea.

Ce se întîmplă atunci cu organismele vii? La această întrebare răspund chiar căldătorii patrupezi. Cîinii își întorc necontenit capetele într-o parte și alta, privesc neliniștiți în jurul lor. Dar cînd se liniștesc. Aparatele care înregistrează bătăile pulsului, respirația, funcționarea inimii și celelalte funcții fiziologice, dovedesc că în organismul cîinilor nu s-a petrecut nici o schimbare esențială. Rezultă așa dar că starea de imponderabilitate nu influențează organismul lor? Dimpotrivă. Dar animalele nu „plutesc” în aer datorită faptului că sînt bine fixate pe suportul lor.

Nu tot același lucru se întîm-

microscop

TRACTOARE DIRIJATE PRIN RADIO

Un colectiv de constructori-inovatori de la întreprinderea de automatizare din Krasnoïarsk a conceput un dispozitiv original de radiotelecomandă pentru tractorul sovietic „DT-54”, dispozitivul permite dirijarea tractorului de la distanță.

Primind semnalul de la operator, care se află instalat în fața unui panou de comandă într-un punct oarecare al terenului, aparatul de radiorecepție de pe tractor îl transmite rețelei de rezonanță. Acesta pune în funcțiune un releu electric care, la rîndul lui, acționează contactele electromagnetului respectiv. Mai departe, comanda se transmite unui cilindru hidraulic care pornește motorul tractorului.

Este interesant de știut că un asemenea tractor fără tractorist poate executa cele mai variate operațiuni: poate ara, semăna, grăpa, prăși, ba chiar curăța vaste terenuri înzăpezite dacă, bineînțeles, i se adaugă agregatele respective.

În afară de tractorul „DT-54”, noul dispozitiv de radiotelecomandă poate fi adaptat la buldozere, screpere, compresoare de drumuri etc.

O MINA FĂRĂ MINER

Mina de cărbuni „Pervaia vertikalnaia” din Karaganda este o mină în care toate operațiunile, începînd cu cele din abalaj și sfîrșind cu operațiunile de încărcare, în vagoanele de cale ferată, sînt efectuate de mașini automate, fără intervenția omului.

Noile mașini automate, instalate recent în mina „Pervaia vertikalnaia”, o mină cu gabarit redus, au permis să se sporească producția acesteia cu 674 tone de cărbune pe zi.

UN APARAT PENTRU REGLAREA CLIMEI

La Institutul de cercetări agrofizice din Leningrad a fost creat un aparat original, numit „regulator de climă”. Noul aparat este prevăzut cu un sistem de releu cu semiconducători și va fi folosit pentru condiționarea climei în sere. Conform unui program dinainte stabilit, aparatul va urmări și regla automat temperatura și umiditatea aerului, creînd astfel condițiuni optime pentru creșterea și dezvoltarea diverselor specii de plante.

O metodă elaborată de seismologi sovietici

știință. Toate lucrările de specialitate, chiar și cele apărute în ultimul timp, notează la capitolul „Prevederea cutremurelor” că este vorba de o problemă nepus de grea, rămasă nerezolvată deocamdată.

Populația amenințată de cataclism n-ar putea fi avertizată, cu cîteva zile înainte, de pericolul care o amenință?

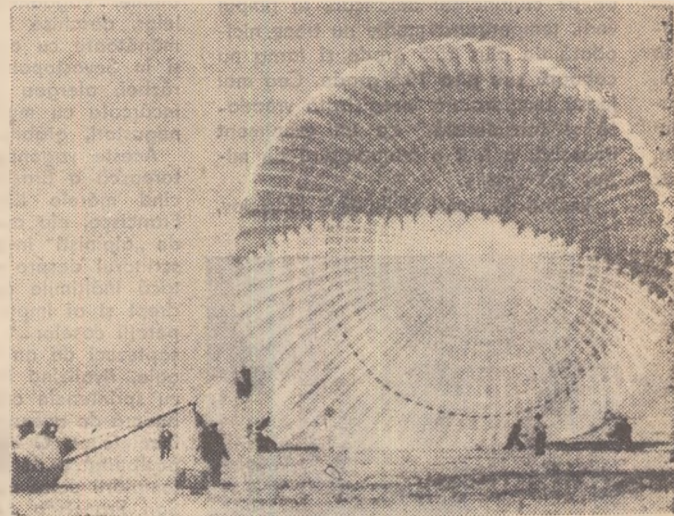
Acest vis al oamenilor de știință este pe cale de-a se realiza definitiv datorită unor lucrări de importanță excepțională efectuate de seismologii din R.S.S. Tadjikă. Această republică sovietică este bintuită uneori de cutremure puternice. Multe stațiuni seismologice au efectuat în ultimii ani, observații și cercetări sistematice în vederea dezvoltării legilor după care se produc cutremurele. Lucrările au început acum 4 ani și au fost încununete de succes. Așa cum s-a anunțat recent, specialiștii tadjici au obținut date care confirmă ipoteza că marile cutremure de pămînt pot fi prevăzute. Acest adevărat „miracol” științific poate fi realizat prin măsurarea înclinației scoarței terestre. Astfel, cutremurele pot fi prevăzute cu 3-10 zile înainte de producerea lor, ceea ce este un interval de timp suficient de lung pentru evacuarea populației amenințate și a celor mai importante bunuri materiale. Foarte important este faptul că concluziile teoretice au și fost verificate în practică. Pînă acum, aparatele au înregistrat, în două cazuri, înclinații ale scoarței după care au urmat cutremure violente.

Pentru Tadjikistan, situat într-o zonă activă din punct de vedere seismic, prevederea cutremurelor de pămînt are o însemnătate extrem de mare. De aceea, Consiliul științific al Insti-

plă însă și cu ceilalți pasageri ai containerului — șoarecii albi și guzganii. Neîntînd fixați, aceștia trec prin diferite stări extrem de interesante. Orice mișcare îi face să se deplaseze de la locurile lor și să facă tunde caraghioase atunci cînd încearcă cu disperare să se fixeze într-un punct. Par niște acrobați de circ. Dar, peste cîteva timp mișcările lor încep să devină mult mai coerente; e perioada de adaptare la noua situație, de acomodare a organismului la noile stări.

Atingînd înălțimea fixată, racheta începe să coboare. Deasupra ei se deschide deodată cupola albă a unei parașute. Racheta se apropie de pămînt. A

bine condițiile grele pe care implică un zbor cu racheta, în vorba de suprasarcinile mari, de lungă durată, care acționează asupra corpului animalului, cîm greutatea acestuia crește de cîteva ori; de zgomotul puternic al motoarelor, de vibrații etc. Pentru a reduce influența dăunătoare a acestor factori asupra organismului, savanții au elaborat metode speciale de antrenament și protecție. Un antrenament necesar pentru sporirea rezistenței organismului față de suprasarcinile de lungă durată este acomodarea pe centrifugă. Aceasta creează laolaltă gama de suprasarcini care se ivesc în timpul zborului. Influența vibrațiilor

Aterizarea containerului cu aparatul și animale de experiență al unei rachete experimentale sovietice.

aterizat. Colaboratorii științifici, care au pregătit animalele pentru zbor se apropie în fugă de container. Se deschide trapa, se desfac cătărămile și amîndoi cîinii, dînd veselii din coadă dau buzna spre experimenteratori. Bine meritată răsplătă — bucușica de salam — nu întîrzie să apară din buzunarele acestora.

Apoi se scoate cușca de șoareci și guzganii. Animalele se comportă normal, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Au suportat bine încercarea: la fel ca și cîinii.

Experiențele de pînă acum au arătat că, după o pregătire adecvată, animalele suportă foarte

itor este studiată pe așa-numitul platurii vibrante, pe care se fixează animalele supuse experimentelor.

Experiențele efectuate pînă acum de oamenii de știință sovietici arată că atunci cînd toate condițiile de antrenament au fost riguros îndeplinite și s-au luat toate măsurile de protecție a animalelor zburătoare în racheta, nu exercită influențe dăunătoare asupra organismelor lor. Etape următoare va fi zborul omului. E problema de care se ocupă intens oamenii de știință sovietici.

A. B.

rampa și ecranul

„20.000 de leghe pe pământ” — o nouă coproducție sovieto-franceză

Tatiana Samoilova

De vorbă cu Léon Zitron, unul din protagoniștii filmului

Interviul pe care-l publicăm mai jos a fost acordat ziarului „L'Humanité” de Léon Zitron, unul din principalii interpreți ai viitoarei coproducții sovieto-franceze „20.000 de leghe pe pământ”, în care rolul feminin va fi deținut de Tatiana Samoilova.

Léon Zitron este și un cunoscut reporter al televiziunii franceze. Întors recent din Uniunea Sovietică, unde timp de câteva luni, a luat parte la turnarea exterioarelor filmului, alături de actorii de cinema francezi Jean Gaven și Jean Rochefort și de regizorul Marcel Pagliero, el a declarat printre altele:

— Interpretez rolul unui ziarist francez care nu înțelege o boabă rusește (de fapt limba rusă e limba mea maternă). Ziaristul pleacă în Uniunea Sovietică, însoțit de un fotograf și de un mecanic (Jean Gaven și Jean Rochefort), și e hotărât să scrie un reportaj senzațional. În cursul călătoriei, eroul speră să-și revadă un vechi prieten sovietic, Boris, cu care a împărțit amarul vieții de prizonier, în ultimul război. Dar Boris e greu de găsit. Căci a locuit mai întâi în Gruzia, apoi s-a mutat undeva în Caucaz...

Ați filmat împreună cu Tatiana Samoilova?

— Încă nu. Samoilova va juca în rolul unei fermecătoare fete sovietice pe care fiecare dintre cei trei călători francezi o va întâlni singur, în împrejurări diferite. O neînțelegere, provocată de translatorul pe care îl rugasem să mă ajute să-l regăsesc pe Boris, este cauza unei întregi încercături, ce riscă să ducă chiar la despărțirea fetei de logodnicul ei.

Am filmat până acum exterioarele în mai multe orașe ale Uniunii Sovietice: Moscova, Iđanov, Rostov, Tbilisi, Gurdjani și Șilda (la frontiera R.S.S. Azerbaidjane).

Vă veți înapoia deci în Uniunea Sovietică pentru cea de a doua parte a filmării?

— Da, ar trebui să fiu acolo în tot cursul lunii martie, dar cum această dată coincide cu vizita lui N. S. Hrușciov în Franța, am să-mi reiau pentru perioada aceea atribuțiile de gazetar spre a fi de folos colegilor de la televiziune,

cu cunoștințele de limba rusă și despre Uniunea Sovietică. Așa încît s-ar putea să reluăm turnarea fie înainte de această dată, fie după aceea. Desigur, după terminarea filmului, mă întorc la meseria mea, care pentru mine este mai presus de orice.

N-ați vrea să ne spuneți câteva cuvinte despre recenta dumneavoastră „experiență sovietică”? Cu ce impresii v-ați întors din această călătorie?

— Am regăsit acum, la vârsta de 44 de ani, țara de unde am plecat cînd nu aveam decît 3 ani. Trebuie să mărturisesc că n-aș fi acceptat sub nici un motiv să joc într-un film, dacă acesta ar fi fost realizat într-o altă țară. Dar dorința de a descoperi cu proprii mei ochi Uniunea Sovietică a fost irezistibilă, așa încît...

Am găsit o țară în plină înflorire pe planul economiei, reconstrucției și culturii. Nu sînt specialist în primele două domenii, ca să-mi pot da o părere competentă. Dar m-au impresionat profund o mulțime de fapte, la prima vedere neînsemnate, însă cu adînci semnificații pentru a caracteriza nivelul de cultură al unui popor. Dacă de pildă la Paris aș cere unui șofer de taxi să-mi imprumute ziarul pe care-l citește, l-aș găsi de obicei deschis la pagina cu romane ilustrate; în Anglia, ziarul ar fi deschis la pagina rezervată curselor de cai. Dacă adrezezi aceeași cerere unui șofer de taxi sovietic, acesta îți va oferi o revistă literară.

Fără îndoială, dacă aș fi întreprins călătoria în U.R.S.S. ca ziarist și nu ca actor de cinema, m-aș fi întors cu cunoștințe mult mai bogate. Trebuie să spun că cineaștii sovietici cu care am lucrat ne-au arătat multă simpatie și încredere. Aș putea chiar afirma că mi-am făcut cîțiva foarte buni prieteni.

Filmul „N.S. Hrușciov în America” pe ecranele lumii

Filmul despre vizita istorică a tovarășului N. S. Hrușciov în S.U.A. este prezentat în momentul de față pe ecranele multor țări, bucurîndu-se pretutîndeni de o călduroasă primire.

La o vizionare pentru public a filmului, organizată de ambasada Uniunii Sovietice la Pekin, au participat mii de oameni. Cîrînd după aceea, la cererea spectatorilor chinezi, filmul a început să ruleze concomitent la mai multe cinematografe, la care au fost programate și spectacole suplimentare. În Republica Democrată Germană, filmul rulează cu săli arhipline. Televiziunea germană a fost solicitată să-l transmită în cîteva emisiuni speciale. „Filmul „N. S. Hrușciov în America” este străbătut de încrederea că pacea va triumfa asupra războiului. Este mai mult decît un documentar. E o cronică a epocii noastre, și va în-

semna pentru generațiile viitoare o mărturie despre politica de pace a Uniunii Sovietice, despre dorința poporului sovietic de a trăi în pace și prietenie cu toate popoarele lumii”. Aceste cuvinte sînt ale unui inginer albanez care a văzut de curînd documentarul sovietic și exprimă foarte elocvent optimismul pe care filmul îl însuflă spectatorilor. Zilele acestea, documentarul „N. S. Hrușciov în America” este prezentat cu un egal succes la București și Praga, la Ulan-Bator și în mai multe orașe din Danemarca.

Reflector

Ministerul Culturii din Uniunea Sovietică a instituit trei premii ce urmează a li conferite anual celor mai bune filme sovietice de știință popularizată. Premiile poartă numele vestitului savant rus M. V. Lomonosov și vor li acordate prima oară pentru cele mai reușite producții create de studiourile științifice în anul 1958.

La Belgrad a avut loc o săptămîină a filmului sovietic, care a fost inaugurată cu „Soarta unui om”, după care au urmat „Povestiri despre Lenin”, „Comunistul”, „Verstele de foc” și patru filme documentare Săptămîni ale filmului sovietic au avut loc și în orașele Zagreb și Liubiana.

Regizorii Serghei Gherasimov, Serghei Iutkevici și Grigori Kozințev, actrițele Tamara Makarova și Marina Ladina, scriitorii Konstantin Simonov și Serghei Mihalkov fac parte din delegația cineaștilor sovietici care asistă în aceste zile la Festivalul filmului organizat în capitala Mexicului. La acest festival, cinematografia sovietică este reprezentată de filmul „Soarta unui om”. Cineaștii sovietici au fost invitați să viziteze studiourile de filme mexicane, vor avea întâlniri cu cineaștii mexicani și vor întreprinde o călătorie prin mai multe orașe.

Olga Lisenko

E o tinăru stea a studioului „A. Dovjenko” din Kiev. Ea debutează în filmul „Dauria”, o epopee a mișcării revoluționare din sudul Ucrainei. Inspirată

după romanul cu același nume al scriitorului ucrainean Oles Goncar.

Filme noi

Soarele e al tuturor

Vladimir Zubkov, interpretul lui Serioja din filmul „Cei trei din pădure” și al președintelui de colhoz din „Casa părintească” este și protagonistul noului film „Soarele e al tuturor”. De data aceasta eroul este un profesor, care, în urma unei răni grave căpătate pe front, își pierde vederea. Filmul înfățișează dureroasa revenire la viață a acestui om, împrejurările care-i însuflă tăria de a rezista, de a redeveni util semenilor, societății.

În clișeu: V. Zubkov (Nikolai) și actrița L. Ateșnikova, (interpreta infirmierei Svetlana), într-un cadru din film.

Scurt popas la „Gruzia-Film”

Vă mai aduceți aminte de zvăpăiata „Libelulă”, fata răsfățată, ce dădea atîta bătaie de cap celor din jur? Odată cu filmul, spectatorii romîni au putut cunoaște și o trăsătură caracteristică cinematografului gruzin, care manifestă o mare predilecție pentru problemele tinereții.

La „Gruzia-Film” din Tbilisi lucrează un mînunchi entuziast de actori și regizori de talent, în cea mai mare parte tineri. De unde și în activitatea studioului se face mereu simțită o notă tinerească de avîntare căutări innoitoare, caracteristică și pentru ultimele creații ale cineaștilor gruzini. Pentru a le cunoaște, să poposim cîteva clipe în pavilioanele studioului „Gruzia-Film”. Pe uși, o placă cu un scris caligrafic anunță: „Prima zi, ultima zi...” Este titlul unui film a cărui eroină este o tinăru poștăriță, Lamara. Fata nu se poate îmbăca de fîl cu gîndul de a face această meserie, pe care o socotește meschină și pe care o disprețuiește. Dar chiar prima ei zi de lucru, în tovarășia unui bătrîn poștaș ce urmează să jasă la pensie, îi dezvăluie laturile neașteptate și interesante ale muncii de poștaș, făcînd-o s-o îndrăgească.

Într-o altă sală a studioului se operează montajul primei coproducții gruzino-cesoslovace: „Un cîntec întrerupt”. După cum arată regizorul N. Sanisvili, ideea acestui film are la bază o întîmplare reală. La ultimul festival cinematografic de la Karlovy Vary, regizorul a cunoscut-o pe eroina filmului, o tinăru doctoriță gruzină, care în timpul războiului a scăpat viața unui ofițer cehoslovac și i-a devenit apoi soție. O parte

din episoadele filmului au fost turnate la Praga.

„Tovarășii de drum”, este titlul unui alt film în curs de realizare în regia cunoscutului cineașt gruzin M. Ciaureli. Filmul este închinat tinerilor absolvenți ai școlilor și institutelor superioare, care se pregătesc să între în viață. După înflăcărați ani de studenție, eroina posesoare a unei diplome de medic, primește numirea într-un minuscule saț de munte. Lipsa de confort izolarea, o sperie însă, și, fără să stea prea mult pe gînduri, fata dezertează, înlocindu-se în cuibul părintesc.

În studioul „Gruzia-Film” se mai turnează în clipa de față și filmul-spectacol cu baletul „Othello” de A. Maciavariani, în interpretarea colectivului Teatrului de operă și balet din Tbilisi. În rolul Maurului apare celebrul dansator gruzin V. Ciabukiani. Printre ultimele producții ale studioului din Tbilisi se află și o comedie intitulată „O floare în toul iernii”. Kahaber, un tinăr medic veterinar, renunță la meseria lui de dragul unei actrițe de la Teatrul de estradă, pe care e hotărît s-o urmeze pretutîndeni, în toate turneele. Drept care, îndeplinește cele mai neașteptate atribuții pe lingă trupa teatrului, ajungînd chiar administrator al ansamblului. Actrița primește, însă, cu indiferență sacrificiile lui. Așa încît dină la urmă, o altă fată va pune stăpînire pe inima tinărului veterinar și intriga va lua o întorsătură fericită, ca în toate comedile.

In Capitală

Fiul documentar „N. S. Hrușciiov în America”, a trezit un deosebit interes în rândurile publicului bucureștean. Pentru ca el să poată fi vizionat de cit mai mulți cetățeni consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-București a luat măsuri ca filmul să fie prezentat și pe ecranele cluburilor din întreprinderile Capitalei, în cadrul activității depuse de comisiile A.R.L.U.S.

Până acum filmul a fost prezentat la întreprinderile „Fla-

mura Roșie” „Flacăra roșie”, „Drum nou” și la Casa de cultură a tineretului din raionul Nicolae Bălcescu.

În cursul acestei săptămâni, comisia A.R.L.U.S. de la fabrica „Tinăra gardă” a organizat o expunere în cadrul căreia tovarășul Ion Moraru, secretar al Consiliului General A.R.L.U.S. și-a împărtășit impresiile dintr-o recentă călătorie întreprinsă în R.S.S. Bielorusă.

Cu această ocazie, tovarășul

Ion Moraru a înmănat colecțiunii fabricii „Tinăra gardă” darurile trimise de muncitorii de la fabrica K.L.M. din Vitebsk, însoțite de urări de muncă spornică și noi succese în producție.

Simbătă, 29 noiembrie, la Casa prieteniei romino-sovietice din Capitală a avut loc remiterea insignei jubiliare A.R.L.U.S. activului obștesc din orașul București.

Cum difuzez revista „Veac nou”

Într-un număr recent din „Veac nou” am citit că, în acțiunea de difuzare a revistei, printre regiunile fruntașe se numără și regiunea Ploești. Și m-am bucurat din două motive. Mai întâi pentru că la acest succes și-a adus contribuția și raionul nostru Teleajen, iar în al doilea rând pentru că printre cei ce s-au ocupat de popularizarea „Veacului nou” am fost și eu.

Și acum, pornind de la faptul că, în ultimul timp, în regiunea Ploești revista „Veac nou” se bucură de o tot mai largă răspundere, aș dori să vă împărtășesc cite ceva din experiența mea de activistă, citeva păreri ale cititorilor despre revistă.

Cititorii „Veacului nou” sînt doritori să cunoască cit mai multe despre marile succese ale economiei sovietice, despre ultimele cuceriri ale științei și teh-

nicii moderne, despre rachetele cosmice și problemele ridicate de explorarea cosmosului; în fine alții, mai cu seamă intelectuali, urmăresc fenomenul cultural sovietic — literatura plastică, muzica etc.

M-am străduit ca înainte de a recomanda cititorilor să se aboneze la „Veac nou”, să mă documentez eu însămi asupra problemelor de care se ocupă revista spre a putea discuta în cunoștință de cauză și a putea face fiecăruia recomandările necesare după preocupările care-i sînt mai apropiate. Așa am reușit să formez în jurul meu un cerc tot mai larg de oameni dornici să cunoască actualitatea sovietică în tot ce are ea mai esențial, să înmănuncheze în jurul „Veacului nou” un număr tot mai mare de cititori și de prieteni devotași.

De o mare popularitate se

bucură printre cititorii „Veacului nou” din raionul Teleajen concursurile de jocuri distractive cum a fost de pildă cel pentru „Trenul prieteniei”. La acest concurs, numai în raionul nostru au participat 2520 persoane care, în repetate rânduri m-au cerut sprijinul pentru soluționarea unor probleme ridicate de tematica acestuia.

Mulțumită metodelor enunțate mai sus, am izbutit ca în anul 1959 să fac un număr de 281 de abonamente la „Veac nou”.

Vă trimit aceste rânduri în care vă împărtășesc din experiența mea de muncă — nădăjduind că, citite și de alți activiști ai A.R.L.U.S.-ului, le vor fi de folos spre a-i ajuta în acțiunea de răspundere a revistei noastre „Veac nou”.

Eugenia Bragarencu

vicepreședintă a consiliului raional A.R.L.U.S.-Teleajen

Spre o nouă formulă a campionatului U. R. S. S.

O discuție pasionată despre fotbalul sovietic

Cine nu cunoaște pasiunea amatorilor de fotbal? Chiar ei care nu s-au apropiat niciodată de un balon rotund cunosc imaginea devenită clasică, cînd „Actualitatea în imagini” surprinde înfățișarea comic-disperată sau de o exuberanță veselă a vreunui spectator, a cărui pălărie are întotdeauna o formă imposibilă și stă într-o poziție neobișnuită.

Dar pasiunea pentru fotbal nu se limitează la meciul propriu zis, plus comentariile înainte și după desfășurarea lui. Spectatorul de fotbal e competent, cunoaște perfect situația echipei în clasament șansele lor, numele celor mai buni jucători (dacă nu al tuturor) și consideră ca o adevărată datorie să ia parte cu toată seriozitatea la orice discuție în legătură cu bunul mers al fotbalului. În plus, el „suferă” pentru echipa lui, fie că aceasta joacă în campionatul districtual, fie că luptă pentru primul loc în divizia A, ca să nu mai vorbim de echipa națională care elimină pentru o oră și jumătate toate preerincițele secundare, galvanizînd interesul a sute de mii de oameni în jurul meciului pe care l susține.

Reflecțiile acestea în legătură cu spectatorul de fotbal ne-au venit în minte citind un număr de articole recente, scrise de amatori de fotbal și apărute în citeva din cele mai importante ziare sovietice: „Izvestia”, „Komsomolskaia Pravda”, „Sovetskaia Rossia” ș.a. Subiectul: o discuție publică în jurul unei propuneri de schimbare a formulei de disputare a campionatului unional, prezentată de Federația de fotbal a U.R.S.S. În ciuda cuvîntelor, este vorba despre mărirea numărului echipelor din divizia A de la 12 la 22 prin includerea a opt echipe reprezentînd republicile unionale (Belorusia, Armenia, Azerbaidjan, Uzbekistan Kazahstan, Letonia, Lituania și Estonia) și a celor mai bune două echipe din divizia B. Campionatul va avea două etape. Mai întâi echipele participante se vor întrece în două grupe, după sistemul turneu (cu tur retur), apoi primele trei clasate din fiecare grupă vor disputa un turneu final, de asemenea cu tur-retur. Echipele clasate pe locurile următoare vor disputa și ele turnee pentru locurile 7-12, 13-17 etc. Au fost propuse și alte schimbări privitoare la divizia B. De exemplu, echipele din R.S.F.S.R. și R.S.S. Ucraina vor disputa campionate republicane, învingătoare înlocuind automat în divizia A pe cea mai slab clasată dintre echipele republicilor respective.

Scopul acestor propuneri este evident: acela de a crea condiții și mai bune pentru dezvoltarea fotbalului sovietic, în așa fel ca acesta să continue seria de excepționale succese care l-au adus pe primul plan în lume.

Și iată că sumedenie de cititori ai ziarelor respective, desigur pasionați ai fotbalului, participă cu cel mai mare interes, cu seriozitate și competență la discutarea proiectului. Oamenii necunoscuți, din cele mai depărtate colțuri ale Uniunii Sovietice, își spun părerea alături de antrenori și arbitri consacrați, iar aceste păreri, animate de grijă și dragoste pentru sportul preferat, se impun deopotrivă prin sinceritatea criticilor formulate și printr-un bun simț general care impresionează. Titlurile vorbesc de la sine: „Primul eșalon are nevoie de întărirea”, „In divizia A să intre numai cei merituosi!”, „Unde sîntei, artiștii ai fotbalului?”

În același timp, pe marginea discuției principale, cititorii abordează multe alte probleme actuale, ca de exemplu aceea a echilibrului dintre atac și apărare, a formației echipelor reprezentative, a utilizării jucătorilor tineri etc. În ultimul campionat sovietic vechiul duel între atac și apărare s-a soldat cu un succes al apărătorilor, deoarece față de 1956 cînd media golurilor pro meci a fost de 3,5, în 1959 ea a scăzut la 2,9. Un cititor comentează cu umor: „Echipele au marcat mai puține goluri. Evident, în cunoștința întrecere între proiectil și blindaj, avantajul este în momentul de față de partea „blindajului”: apărarea a devenit mai tare decît atacul...”

Interesante sînt comentariile pe marginea utilizării în linia de atac a unui specialist-mijlocas care joacă mult înapoi așa a procedat în campionat echipa Dinamo-Moscova, folosind în linia de atac pe mijlocasul Korolenkov și în același timp a obligării jucătorilor din linia de atac de a îndeplini funcții de mijlocas sau chiar de apărători. După părerea multor cititori, această tactică micșorează eficacitatea liniilor de atac, deoarece „jucătorii supraînălțați cu sarcini de apărare își măresc calificarea ca lundași și și-o micșorează ca atacanți”.

Nu putem intra aci firește în toate detaliile acestei discuții fotbalistice. Dar trebuie să remarcăm că nivelul la care sînt abordate problemele și modul în care sînt tratate de către participanții la discuție, arată o dată mai mult că fotbalul sovietic, cu masele sale de jucători și cu imensul număr de suporteri, a ajuns la un stadiu de dezvoltare care depășește cu mult pe acela atins de multe țări cu o tradiție fotbalistică mai veche.

Dezbaterea aceasta este un exemplu demn de urmat de modul în care poate fi rezolvată o problemă sportivă de interes general, cu participarea maselor de sportivi, printr-un schimb larg de păreri.

Întîlnire cu un deputat

Privit ne din afară, Kremlinul pare mic. De adevăratele lui dimensiuni îți poți da seama abia după ce ai pătruns înăuntru: în afara muzeelor, clădirilor administrative, zidurile lui adăpostesc piețe vaste, grădini întinse.

Într-una din aceste piețe am întîlnit un bărbat vinjos, de talie mijlocie, cu trăsături tipic rusești. Admira panorama orașului de pe celălalt mal al râului Moscova.

— Ce privești splendidă! Mai să nu-ți vină să p'eci de-aici — mi s-a adresat.

— Sîntei moscovit? — l-am întrebat.

— Da și nu.

— ???

— Nu locuiesc la Moscova. Dar vin de multe ori aici, așa c-am ajuns să cunosc bine orașul, să-l îndrăgesc.

Am făcut cunoștință. Interlocutorul meu se numea Gheorghii Androsou.

— Și de unde sîntei? — am continuat convorbirea.

— Din Siberia. Lucrez într-o uzină din Omsk.

— În timp ce mă-ntrebam ce treburi puteau să-l aducă la Moscova, Androsou își deschise pardesiul pentru a căuta un pachet de țigări. Și atunci pe reverul costumului am văzut insigna de deputat. Încît am înțeles îndată. Nu ne aflam oare într-adevăr în plină sesiune a Sovietului Suprem al Federației Ruse?

Androsou prinse să mă privească zîmbind.

— Da, treburile m-au adus la Moscova. Studiem planul și bugetul pe anul viitor.

— Dar ce meserie aveți dumneavoastră?

— Sînt muncitor într-un atelier. În același atelier, de 22 de ani!

De fiecare dată cînd vin la Moscova dau cu ochii de ceva nou.

Pe măsură ce crește orașul, dispare și deosebirea dintre centru și cartierele marginase. Noile clădiri răsăr pretutindeni, aidoma clădirilor și, cu toate că m-am obișnuit cu șantierelor capitalei, nu-mi pot reține uimirea cînd aflu de unele țigări: 32 de școli și peste două milioane de metri pătrați de suprafață locuibilă, construți într-un an! Dar noua linie a metroului aerian? N-am putut rezista ispitei și m-am dus s-o văd. Și toate acestea, fără a mai vorbi de magazinele din ce în ce mai aprovizionate!

Cum am ajuns firziu la teatru

M-am despărțit de Androsou care trebuia să-și continue ședința, și am părăsit Kremlinul îndreptîndu-mă spre clubul „Pravda”, unde teatrul Casei de cultură a raionului Viborg din Leningrad urma să prezinte un spectacol cu „Clădirea grădinarului”.

Pe drum am fost martor la o scenă ciudată. Niște băiețași se căzneau să explice ceva șoferului unei mașini de curățat zăpada. Șoferul, tînăr și el, sîrși prin a ceda și, în strigătele pline de bucurie ale bandei de ștregari, dădu drumul motorului și pătrunse în gangul unei clădiri mari.

Curios, am urmărit mașina și am pătruns într-o curte largă, pătrată, în mijlocul căreia se află un square. Și dat fiind că tot nu-mi puteam explica ciudata comportare, am oprit un băiețel și l-am întrebat despre ce era vorba.

Așa am aflat că Veciorka, cum și-au botezat moscoviții ziarul de seară, „Vecernaia Moskva”, organizase un concurs pentru cel mai nefer patinoar și cel mai bun derdeluș, și că băiețel care opriseră mașina erau în întrecere cu vecinii lor care, și ei, se apucaseră de treabă.

— Dar nu-i cîștit ce faceți! — le-am atras atenția. Vă folosiți doar de „tehnică publică”. Băiețelul mă juleră cu privirea și-mi răspunde calm:

— Ne aflăm sau nu în secolul mecanizării? Dacă da, atunci cei ce nu s-au pătruns pîn-acum de asta să lucreze cu mîinile!

Și-o luă la fugă, ca să-și ajungă din urmă tovarășii.

N-am putut decît să-l aprob, după care m-am grăbit să găsesc un taxi... Era, însă, prea tîrziu, așa că la teatru am ajuns după ridicarea cortinei. Și mi-a părut rău!

Konstantin Vișnevețki

CONTINENTUL

RADIOTELESCOP
URIAȘ

Un radiotelescop mobil, — cel dintîi de acest fel în UR.SS., — avînd o înălțime de 26 de metri, a fost instalat recent la stațiunea Institutului de fizică din apropierea Moscovei. Datorită unui dispozitiv special, oglinda uriașului instrument, care măsoară 22 de metri în diametru poate fi orientată spre orice punct al firmamentului.

Cu ajutorul noului radiotelescop, savanții sovietici au putut obține imagini radio ale Soarelui și Lunii mult îmbunătățite.

BIBLIOTECA
INTR-O CAVERNĂ

De mult se știa că în creierii munților din nordul Armeniei ar exista ascunzători în care, acum opt veacuri, au fost adăpostite de invazia turcă, prețioase manuscrise armenice.

Recent, istoricul armean Suren Kolandjan a reușit să descopere una din aceste ascunzători o groată săpată într-o stîncă înaltă de 200 de metri.

Escaladînd stîncă și pătrunzînd în groată, savantul a descoperit fragmente dintr-un număr de patruzeci de manuscrise datînd din secolele VIII-XV, legături în piele împodobite cu argint, mai multe miniaturi ale unor pictori anonimi, precum și multe hîrlîi acoperite cu vechile caractere ale muzicii armenice, care acum sînt pe cale de a fi descifrate.

VII IN REGIUNEA
HABAROVSK!

Natura Extremului Orient, sălbatică și variată, se îmbogățește cu o nouă plantă: vița de vie, neobișnuită pînă acum în aceste locuri.

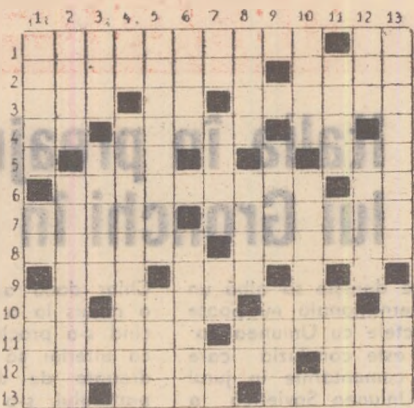
În urma cercetărilor asupra viței sălbatice întreprinse de selecționerii sovietici, s-a obținut un nou soi, extrem de rezistent la intemperii, numit „Alfa”, care a fost acclimatizat în regiunea Vladivostok.

Plantarea noului soi de viță va începe în curînd și în regiunea Habarovsk. Mii de butuci au și fost distribuiți gospodărilor anexe ale întreprinderilor din Habarovsk și Komsomolsk pe Amur.

U. R. S. S.

VINĂTOARE

ORIZONTAL: 1) Mare scriitor rus, autorul volumului „Povestirile unui vinător. — In drum! 2) Autorul versurilor „Un arc de aur pe-al ei umăr / Ea trece mindră la vână / Și peste prunze / Jără număr / Abia o urmă a lăsat” — Cucuștii lui Creangă 3) Greșit — In rouă! — Cu pușca la ochi 4) Ere! — Un vinat care... se joacă! — Posesiv 5) Dacă n-are sfințit! — Perspectivă de ploaie. 6) Iatacul jiaelor (pl.) — In geantă! 7) Mîini — Un vinat... la muzeu! 8) Mină goală — „Măgar miniatură, cu picioare de lăcustă” (pl.) 9) Brînză dulce. — Il aleargă vinătorul după cerbi și mistreți. 10) Asmulate cîinii. — Calitatea cîinilor de vînătoare. — Petrece-re mare 11) Mustăți. — Arma zeiței vînătoare (pl.) 12) Nici nu ne-așezasem bine // Stam cu pușca subțură! // Cînd deodată / Îngă mine // Se oprește-o... (G. Topirceanu) — Latură 13) Ian-cu Jianu. — Balaurul Siciliei. — Vinători patruzei.

VERTICAL: 1) Loc de vînătoare. — Beme! — Tolbe 2) Sprîjinul armei — Vinat nepermis 3) Fințina jivinelor. — Zeița vînătoare (mit) — Tapfără mijloc 4) Gene — Briul vinătorului (pl.) 5) Numele grecesc al unui

erou mitologic care a răpus leul din Nencia, a prins mistrețul din Erymanth și cînta cu picioarele de aramă. — Reunit 6) Cel dintîi care a făcut să glăsuască pomele. — Vinător mitologic transformat de Diana în cerb și sfințiat de cîinii săi 7) In nuc! — Craii cărților de joc. — Hai! — Apar! 8) Plantă. — Modest. — Particulă condițională 9) Instrumente muzicale cu coarde. — Prepelicar 10) „Stă și ascultă imobilă // Eu atunci — mă știți cum sînt — // M-a cuprins un fel de mlă: Am aflat și-am tras în...” (G. Topirceanu). — Somn mic 11) Gaz — Strigăt de spaimă. — Iși schimbă părul, dar năravul bal (pl.) 12) Strca. — Cîinii iuți sau oameni... slabi. — Cerbul nordului 13) Vinat... colțat (pl) Incași indigeni.

Filatelia

TIMBRE NOI

Cu prilejul celei de a 10-a aniversări a Republicii Democratice Germane, poșta sovietică a emis două noi timbre în valoare de 40 și 60 kopeici. Primul, de culoare roșu, galben, maron și verde reprezintă un muncitor și o tractoristă, avînd în mijloc steira R.D.G.

Cel de al doilea timbru, colorat în maron și galben, reproduce sediul „Primăriei roșii” din Berlin.

Dimensiunile vignetei, executate de desenatorul Polianski sînt de 32,5 mm. x 21,5 și respectiv 21,5 mm. x 32 mm.

„SAPTAMINA SCRISORII”

Se știe că țările membre ale „Uniunii poștale mondiale” sînt bătorese, începînd din 1957, în luna octombrie, așa numita „Săptămîna a scrisorii”.

Cu această ocazie, poșta U.R.S.S. a emis două timbre de culoare roșu, violet și negru executate după desenele gravurului Vasili Zavalov, reprezentînd o tinăra poștaşă depunînd corespondența într-o cutie de scrisori. Timbrele au valoarea de 40 și 60 kopeici și au fost obliterate în cursul „Săptămîinii scrisorii” cu o ștampilă specială.

O EXPEDIȚIE NEOBIȘNUTĂ

Un grup de sportivi sovietici, condus de Evgheni Haritonov, a făcut o interesantă expediție în Crimea spre a cerceta satura celei mai adînci peșteri din regiune — peștera Skealskaia.

Peștera Skealskaia a fost descoperită încă în anul 1904, dar nimeni nu s-a încumetat pînă acum să pătrundă în nășirșitele ei galerii, în puțurile ei extrem de înguste, să se aventureze în prapăstii ce se cască la fiecare pas. Savanții erau însă incredințași că pe fundul acestei peșteri curge un afluent al râului Ciornii.

Haritonov și tovarășii săi au descoperit o nouă galerie verticală, ceva mai „accesibilă”, prin care au hotărît să pătrundă în peștera. Au coborît unul cîte unul de-a lungul pereților luncosi, agățîndu-se cu mîinile și picioarele de ieșituri, strecurîndu-se prin crăpăturile înguste, alunecînd pe pantele clisoase. În cele din urmă au ajuns într-o grotă cu tavanul jos. Se părea că de acolo nu mai există alt drum. Să fi fost greșită ipoteza savanților? Deodată, însă, au zărit în perete o crăpătură prin care abia-abia s-ar fi putut strecura un om. Riscul era mare. Dar Haritonov n-a stat pe gînduri. Și-a controlat funia cu care era legat, a dat cîteva indicații tovarășilor săi și a intrat de-a bușilea în crăpătură...

Mica și întortocheata galerie îl obliga să facă eforturi supraomenești; se tira pe-o coastă, pe spate, răsucindu-și trupul neconținut, ca un șarpe, cînd coborînd, cînd străbătînd galeria la orizontal, peste mormanele de pietriș prăbușit din tavan. Deodată, pereții începură să se dea în lături și... mîinile temerarului explorator al adîncurilor dădură de nisip: albia unui riu.

Într-adevăr, galeria se sfîrșise și în fața ochilor lui Haritonov, la lumina lanternei, se deschidea un peisaj de basm: un lac imens înconjurat cu coloane strălucitoare de cele mai ciudate forme — stalactitele.

Expediția reușise:

În curînd pe ecranele Capitalei
O nouă realizare a studioului cinematografic „București”

Secretul cifrului

cu
Emanoil Petruț, Geo Maican, Mihai Mereuță, Sandu Rădulescu, Angela Chiuaru, Stamate Popescu, George Măruță, Chiril Economu.

Scenariul: Dumitru Carabă, Teodor Constantin.
Regia: Lucian Bratu. Imaginea: Constantin Ciubotaru.
Muzica: Sergiu Sarchizov. Decoruri: Ștefan Marițan.

Experiență și perfecționare

(urmăre din pag. 3-a)

Dacă în faza inițială a aplicării principiului teritorial al conducerii, menținerea direcțiilor departamentale în cadrul consiliilor economice naționale era justificată, în perioada actuală, cînd a fost dobîndită o experiență importantă, direcțiile departamentale au devenit verigi inutile. Activitatea lor se limitează la însumarea și prelucrarea datelor de seamă din întreprinderi, operațiuni care durează foarte mult timp și duc la întîrzierea livrării fondurilor necesare întreprinderilor. De aceea, se propune lichidarea acestor direcții și crearea unei secții largi, care se va ocupa nemijlocit de conducerea producției.

Discuții la fel de vii se poartă și în problema consiliilor tehnico-economice din cadrul consiliilor economice naționale. Punctul de plecare al dezbaterii se află în experiența creării unor secții experimentale de către majoritatea întreprinderilor din regiunea Moscova, pe seama reducerii aparatului de conducere și a redistribuirii aparatului ingineresc. Secțiile experimentale din întreprinderi urmează să se ocupe de modernizarea utilajului, de aplicarea inovațiilor etc. În general, se urmărește ca în anii 1959-1960 numărul inginerilor încadrați în consiliile tehnico-economice și în secțiile experimentale din întreprinderi să ajungă la 40 la sută din numărul inginerilor existenți în întreprinderi.

Consiliile economice naționale au un teren de activitate nelimitat în ceea ce privește extinderea, specializarea și cooperarea întreprinderilor; ele iau măsuri practice pentru lichidarea secțiilor de reparații din întreprinderi și înființarea stațiilor tehnice specializate pentru mai multe întreprinderi, sprijină electrificarea agriculturii etc.

Măsurile elaborate de C.C. al P.C.U.S. și de guvernul sovietic privind îmbunătățirea conducerii economiei și construcțiilor constituie un model de rezolvare creatoare a problemelor ridicate de ritmul impetuos al dezvoltării Uniunii Sovietice.

FATA IN FATA CU AMERICA

(urmăre din pag. 7-a)

de oră. Am aflat mai tîrziu că ziaristii care-l însoțeau pe Nikita Sergheevici s-au căit amar după aceea, că s-au lăsat furați de somn — redacțiile le-au tras o săpuneală zdravănă. Gîndiți-vă numai, ce reportaje s-ar fi putut scrie! Dar, fără îndoială, dacă nu s-ar fi întimplat așa cum s-a întimplat, plimbarea n-ar fi avut loc. Cum să te mai plimbi cînd în față, în spate, din dreapta și din stînga te asaltează sute de oameni, agitînd în mîini aparate fotografice, magnetofone portative și bloc-notes-uri?

De altfel, Nikita Sergheevici trebuia să se grăbească: ziua de lucru cu cortegii ei de întrevederi și vizite, indispensabile unei misiuni de bunăvoință ca aceasta, începuse.

Și iată că nesfîrșitul șir de automobile, escortate de ambele părți de zgomotoasele motociclete ale poliției, începe să coboare panta care duce spre port. Aici, la chei, așteaptă silueta albă, imaculată a vasului „Gresham”, cu un deplasament de 2.300 tone, veteran al celui de-al doilea război mondial, care face parte acum din serviciul de pază al coastelor. Timp de zece zile, o sută treizeci și trei de marinari, sub comanda a treizeci de ofițeri, au spălat, au vopsit și bricuit vasul, pentru a nu se face de rușine în fața conducătorului guvernului sovietic. Acum, flăcăii înalți și vinjoși, stau înșiruți pe două rînduri, incremenți la comanda de „drepti”.

N.S. Hrușciov strînge mina comandantului Benjamin P. Clark, căpitanul vasului, dă bună ziua mateloților și se suie pe puntea de comandă. Vasul ridică ancora și pornește în lungul cheiului. O briză ușoară adie din larg. Un convoi de vedete rapide, douăsprezece la număr, înșumă apele golfului, îndepărtînd din cale cargoboturile și va-

sele militare ce se îndreaptă spre port. Deasupra zbură citeva helicoptere...

Comodorul Clark se adresează oaspetelui său:

— Vasul nostru e folosit acum pentru paza coastelor. În general, vasele de acest tip sînt folosite la noi pentru serviciul de salvare, spre a acorda ajutor navelor avariate în larg. Au o viteză mare...

Iar după un răstimp adaugă:

— Prezența dumneavoastră aici ne face o deosebită cinste. Vom încerca să facem din dumneavoastră un bun marinar...

— În țara mea am avut destule privilejii să mă ocup și de treburi marinești, îi răspunde Nikita Sergheevici. Ce e drept, nu mă consider un mare specialist, dar nici străin nu sînt de ele.

În stînga se deschide panorama largă a orașului. La orizont, dincolo de lanțul de stînci, se întinde pustietatea albastră a oceanului. Nikita Sergheevici și-a ațintit privirea spre locul unde se ivesc contururile gigantice pod înălțat deasupra golfului Porții de Aur. E cel mai înalt pod din lume: șaptezeci de metri înălțime de la suprafața apei... A fost terminat în 1937...

Deodată comodorul Clark îi atrage atenția lui Nikita Sergheevici asupra unei insule stîncose pe care se înalță zidurile întunecate ale unei clădiri, asemănătoare cu vechile cetăți medievale:

— E unul din locurile noastre oitorești — insula Alcatraz, cu faimoasa ei închisoare...

— Mi s-a atras atenția și ieri asupra acestui loc, atît de pitoresc... răspunde, dus pe gînduri, Nikita Sergheevici, continuînd să privească în direcția Porții de Aur.

— Da, de acolo se deschide cea mai frumoasă priveliște asupra Porții de

Aur, urmă comodului. (Se vede că ținea morțiș ca nu cumva un loc atît de „pitoresc” să scape privirii oaspetelui său). Faima acestei închisori se datorește și faptului că nimeni pînă acum n-a reușit să evadeze din ea. Unii au încercat s-o facă, dar n-au izbutit: curenții sînt prea puternici, și apa e rece ca gheața. Te duci la fund ca un topor!...

— Da, într-adevăr, nu e ușor să scapi de aici... răspunde Nikita Sergheevici, dus pe gînduri. Pe neașteptate, se întoarce spre comandantul vasului și-l întrebă:

— Nu ești, însă, și dumneata de părere că ar fi bine să apucăm cu toții vremea cînd lumea nu va mai avea nevoie de poliție și de închisori?

Benjamin Clark nu răspunde. Stătea tăcut, în poziția de „drepti”. C. Lodge ciuli urechea. Corespondenții care făceau cerc în jurul lui N.S. Hrușciov își scoasera numaidecît bloc-notes-urile și creioanele. Nikita Sergheevici urmă:

— Știi ce-ar trebui pentru asta?

— Urmă o pauză...

— Pentru asta ar trebui să dispară pentru totdeauna proprietatea privată. De altfel, ideea asta, după cum știți, stă la baza ideologiei noastre. Proprietatea privată are un mare păcat: naște în om lăcomia, tendința de a se îmbogăți prin orice mijloc, ceea ce, în fond, este un lucru îngrozitor. Orice individ începe să se gîndească cum să devină mai bogat decît celălalt. Și unii sînt în stare de orice ca să-și ajungă scopul. Dacă însă, proprietatea privată ar dispărea, omul ar înceta să se mai gîndească cum să se îmbogățească pe spinarea altuia. El s-ar gîndi numai cum ar putea să asigure binele comun, căci de binele acesta comun sînt legate și interesele lui, binele său. Atunci nimănui nu i-ar mai trece prin gînd să-l fure pe altul. De

altfel, nici n-ar avea sens să o facă: societatea ar asigura necesitățile fiecărui individ, care ar lucra după capacitatea și talentul său. Așa va fi în comunism...

Aruncînd o privire ziaristilor, care-i notau spusile cuvînt cu cuvînt, N. S. Hrușciov adăugă zîmbind:

— De altminteri asta-i ideologia noastră, și nu doresc să v-o impun. Oricum, dumneavoastră tot nu ne veți înțelege. Dumneavoastră ne considerați niște tilhari care i-au jignit pe capitaliști și moșieri. Noi, însă, îi considerăm tilhari pe cei care-și însușesc roadele muncii altora.

— Fiecare cu drumul său, observă cu diplomatie C. Lodge, căruia probabil că nu-i stîmiseră nici un entuziasm încercările insistente ale comodului Clark de a atrage atenția oaspetilor asupra închisorii de tristă faimă de pe insula Alcatraz.

— Just, răspunde voios N.S. Hrușciov, aveți dreptate. Unora le place borșul, altora rostbeaf. Dar tuturor ne place felul trei... pentru că e dulce.

Toată lumea izbucni în ris. Dar în clipa aceea apără la orizont impunătoare silueta a unui port-avion. Se prea poate că trecea din „întimplare” pe acolo, dar ziaristii americani ne asigură că „cineva” prevăzuse din vreme această întîlnire. Comandantul Clark se grăbi îndată să-i atragă atenția lui N.S. Hrușciov asupra vasului care se apropia.

— Astăzi, observă Nikita Sergheevici, vasele de război sînt bune pentru a face vizite de curtuozie. Din punct de vedere militar, însă, ele și-și trăit traiul. În cel mai bun caz pot servi drept ținte pentru rachete...

Franța se pregătește să-l întâmpine pe N. S. Hrușciiov

Ecourile istorice vizite făcute de Nikita Sergheevici Hrușciiov în Statele Unite ale Americii sînt departe de a se fi stins. Dimpotrivă, în toată lumea, se fac din zi în zi tot mai mult simțite efectele acestei vizite care a exercitat o influență extrem de favorabilă asupra întregii situații internaționale. În perspectiva celor două luni care au trecut de la terminarea ei, se poate aprecia și mai bine faptul că ea a marcat începutul unei noi perioade în istoria postbelică a relațiilor internaționale.

La 15 martie 1960, conducătorul guvernului sovietic va pleca în Franța, spre a răspunde invitației președintelui Republicii Franceze, generalul De Gaulle. Salutînd acest important eveniment, parlamentul francez a aprobat declarația guvernamentală care a caracterizat această vizită drept „foarte folositoare și necesară”.

Între popoarele sovietic și francez care, în cursul ultimelor două războaie mondiale, s-au găsit de aceeași parte a baricadei, unite împotriva imperialismului german există o prietenie tradițională. Multă vreme, însă, diplomația franceză n-a adus o contribuție pozitivă la slăbirea încordării internaționale, la stabilirea unor relații prietenești între cele două țări și de multe ori a acționat chiar într-un sens contrariu. Falimentul „războiului rece” a determinat schimbări și în politica externă a guvernului francez. O consecință directă a acestei situații a fost invitarea conducătorului guvernului sovietic în Franța.

Toate zările franceze se ocupă la loc de frunte de acest mare eveniment. „Premierul britanic Macmillan a deschis calea, plecînd cel dintîi la Moscova — scrie ziarul de dreapta „Figaro”. Președintele Eisenhower a făcut un pas mai departe, invitîndu-l pe Nikita Hrușciiov să vină să-l vadă la Washington. În aceste condiții, era absolut normal ca generalul De Gaulle, care rămăsese singurul dintre marii occidentali fără „festivalul său Hrușciiov”, să fi ajuns la concluzia că acesta este un gol care trebuie umplut”. La rîndul lui, săptămînalul „Carrefour” scrie: „Întîlnirea dintre N. S. Hrușciiov și De Gaulle poate însemna o etapă foarte folositoare pe calea spre o pace trainică. Noi am spus și înainte că, vizita d-lui Hrușciiov în Franța este o necesitate. Acum, această vizită devine o parte integrantă a unor evenimente istorice. Țările anglo-saxone nu trebuie să aibă monopolul destinderii încordării dintre Răsărit și Apus”. Referindu-se la felul cum va decurge această vizită, același săptămînal continuă: „Francezii vor putea să-l vadă pe N. S. Hrușciiov așa cum, l-au văzut americanii. Ei vor vedea pe străzile Parisului, în orașele de provincie, la Dijon ca și în alte locuri. Și dacă cumva nu se vor întîlni cu premierul sovietic personal, ei vor putea vedea în primele pagini ale ziarelor sau la televizor. Vor putea citi discursurile sale, îi vor putea auzi glasul, deoarece trebuie să nădăjduim că, conducătorul sovietic nu va fi închis în saloanele liniștite ale castelului Rambouillet sau la ferma de la Colombey-les-Deux-Eglises” (reședința oficială și localitatea unde se află domiciliul personal al lui De Gaulle — n.r.).

Cercurile politice din Franța socotesc că întîlnirea dintre cei doi conducători va duce la o îmbunătățire simțitoare a relațiilor franco-sovietice. Istoria a arătat în repetate rînduri că prietenia franco-sovietică are la bază interese comune. Atunci cînd Franța și Rusia sînt de acord, se poate realiza o mare contribuție la cauza păcii mondiale. În clipa de față se deschide tocmai o asemenea perspectivă. „Întreaga opinie publică salută această întîlnire” — a declarat Edgar Faure, fost președinte al Consiliului de Miniștri al Franței în timpul conferinței de la Geneva. „În cursul apropiatelor întîlniri dintre N. S. Hrușciiov și De Gaulle, vor fi abordate, fără îndoială, problemele dezarmării, interzicerii armei nucleare... Ne pronunțăm pentru coexistența pașnică și credem că apropiata vizită a conducătorului guvernului sovietic va constitui un nou pas pe calea traducerii în viață a acestui înalt principiu” — a declarat Eduard Depreux, secretar general al Partidului Socialist Automom, care a vizitat recent Uniunea Sovietică. Nici chiar oamenii politici și presa de dreapta, nu arată ostilitate față de vizită, deoarece reprezentanții ai marelui

capital au cerut de mai multă vreme dezvoltarea relațiilor comerciale cu U.R.S.S. În cercurile gaulliste, ecoul stîrnit de vizită este cu alfit mai favorabil, cu cît, între partizanii generalului De Gaulle se întăresc tendințele în favoarea unei politici externe independente a Franței.

Dînd glas milioanei de oameni ai muncii francezi, care urmăresc cu caldă simpatie politica de pace a Uniunii Sovietice și care au aflat cu bucurie știrea că vor putea saluta în țara lor pe conducătorul guvernului sovietic, rezoluția recentei plenary a C.C. al Partidului Comunist Francez arată: „Poporul francez dorește ca relațiile cu U.R.S.S. — marele nostru aliat din timpul războiului împotriva hitlerismului — să fie întemiate pe încredere și prietenie”.

Așa cum se arată într-o știre provenită din cercuri apropiate de ministerul de Externe francez, municipalitățile din Franța sînt preocupate în cel mai înalt grad de șansele pe care le au de a figura pe lista celor ce vor fi vizitate de premierul sovietic. Multe orașe, întreprinderi și instituții franceze, au și lansat invitații oficiale în acest sens. În toată Franța se exprimă în aceste zile, convingerea că, după convorbirile dintre tovarășul Hrușciiov și De Gaulle, se va putea vorbi în lume de „spiritul de la Paris”, care va contribui la apropierea dintre cele două țări, fiind în același timp un pas înainte pe drumul lichidării războiului rece, al stabilirii unei păci trainice în lume.

I. M.

Cine atrage conștiințele

A făcut înconjurul lumii răspunsul unui școlar american care la întrebarea: „Unde se află Uniunea Sovietică” a afirmat sigur de conștiințele lui: „Uniunea Sovietică se află peste tot — în cosmos, în primele pagini ale ziarelor, în emisiunile de televiziune, pe buzele tuturor oamenilor”.

Cei care au avut timpul să acumuleze mai multă experiență de viață decît un simplu școlar nu pot să nu-și dea seama că „pe buzele tuturor” înseamnă de fapt „în conștiința tuturor”. Căci de acord sau nu cu influența crescîndă a Uniunii Sovietice, bucuroasă de succesele oamenilor sovietici sau vădit îngrijorată de aceste succese — nici o conștiință nu se poate sustrage astăzi iniuriții pe care Uniunea Sovietică și politica ei o exercită în lume.

Se cunosc și cele pătite de un infocat avocat al „războiului rece” — d-l Nelson Rockefeller. Se zice că ascultîndu-i discursurile, americanii au descoperit acum un nou și puternic leac împotriva insomniei. Cine nu poate dormi își procură o invitație la una din conferințele sale. „Eu l-am auzit vorbind de mai multe ori — scrie corespondentul din New York al ziarului „Daily Mail” — și trebuie să spun că e o adevărată pilulă, o pilulă adormitoare... Într-o zi poate să-i adoarmă pe toți cei adunați să-l asculte la Waldorf-Astoria din New York. Iar în ziua următoare e capabil să provoace o stare de comă celor ce-l ascultă la Chicago”.

Într-adevăr, nici o conștiință nu mai poate fi ținută trează cu discursuri care cheamă la continuarea „războiului rece”, la perpetuarea cursei înarmărilor. Iar dacă conștiința americanilor este astăzi mai trează decît altădată aceasta se datorește propunerilor făcute de primul ministru al Uniunii Sovietice, N. S. Hrușciiov: dezarmarea generală și totală, aruncarea armelor atomice în fundul mării, eliminarea pentru totdeauna a războiului din istoria omenirii... Oamenii adorm repede ascultînd repertoriul răsuflet al lui Rockefeller. Ei au stat trei pină tîrziu, ascultînd și comentînd propunerile lui Hrușciiov — apoi au deschis larg ferestrele: peste lume a început să bată vîntul cald al speranței de care au nevoie toate conștiințele, toate căminele...

Dar există în Occident și oameni politici care încearcă nu atît adormirea conștiințelor, cît derutarea lor. Așa s-a ajuns, de pildă, la discutarea în cadrul Adunării Generale O.N.U. a așa zisei „probleme ungară”. Președintele republicii Panama atrage de zor atenția că pactul încheiat în 1903 cu S.U.A. a fost un act colonialist și cere anularea lui; dar d-l Lodge, conducătorul delegației americane la O.N.U. cere să se discute inexistenta problemă ungară. În Grecia opinia publică cere ca țara să nu devină o rampă de lansare pentru rachetele atomice americane — care aduc cu ele fluturarea rozei a morții; dar la O.N.U. delegația americană flutură un steag de mult zdrențuit — „problema ungară”.

Ce conștiință adevărată va adera la atitudinea Statelor Unite în această problemă? Conștiința adevărată a lumii este alături de poporul ungar. Dovadă este prezența în aceste zile în Ungaria a delegației P.C.U.S. în frunte cu N. S. Hrușciiov, prezența la Congresul Partidului Muncitoresc Socialist Ungar a 45 de delegații ale partidelor comuniste și muncitorești frățești. Oamenii se plictisesc și adorm ascultînd repertoriul uzat pe care-l prezintă la O.N.U. diplomații americani în „problema ungară”. Același oameni vor sta, însă, trei pină tîrziu citînd și ascultînd cuvîntul dătător de speranță al lui N. S. Hrușciiov, al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice...

„Unde se află Uniunea Sovietică?” Această întrebare nu mai ține de mult exclusiv de geografie. Ea a devenit de mult o problemă a tuturor conștiințelor. Acum, cînd conducătorii marilor state ale lumii capitaliste se pregătesc, pentru conferința la nivel înalt cu conducătorul guvernului sovietic, unii încearcă să submineze încrederea oamenilor în utilitatea acestei conferințe lansînd ideea că n-ar fi vorba în fond decît de o întîlnire pentru împărțirea lumii în sfere de influență. Așa notă gîndi doar cei care au acumulat în cursul vieții cunoștințe exclusiv geografice despre lume. Lumea contemporană este o lume în care ideile păcii și coexistenței între state au o uriașă forță mobilizatoare și transformatoare. Geografia va rămîne aceeași. Conștiințele însă se vor schimba. Apărătorii capitalismului își pot pierde vremea încercînd să atragă oamenii de partea lor. Conștiințele vor intra însă din ce în ce mai mult în sfera de influență a marilor idei ale secolului nostru — ideile comunismului și ale păcii, ideile coexistenței și ale egalității în drepturi a popoarelor mari și mici!

Radu Țiulescu

Italia în preajma vizitei lui Gronchi în U. R. S. S.

Nici un stat care dorește să aibă un cuvînt în viața internațională nu poate să ignoreze contactele cu Uniunea Sovietică — aceasta este concluzia care se desprinde din comentariile în jurul viitoarei vizite în Uniunea Sovietică a lui Giovanni Gronchi, președintele Italiei.

Reacția opiniei publice italiene față de stabilirea datei convorbirilor sovieto-italiene la nivel înalt a fost entuziasată. Nu numai cei care timp de ani de zile au acționat spre a îndruma Italia pe făgașul unei politici de independență au salutat acest eveniment, ci și multe cercuri politice care și-au dat seama în ultima vreme că Italia „rămîne în urmă” de vreme ce Macmillan a fost în Uniunea Sovietică, N. S. Hrușciiov a vizitat S.U.A., iar în cursul primăverii viitoare va pleca în Franța. Explicînd poziția acestor cercuri, ziarul „Times” a scris că „președintele Gronchi reprezintă o putere care nu participă la convorbirile la nivel înalt și tocmai din această cauză vede avantaje în efectuarea unei vizite grabnice la Moscova. Dacă totul va merge bine, mulțumită vizitei, Italia va avea un cuvînt mai greu de spus cu prilejul discuțiilor dintre aliații occidentali asupra programului conferinței la nivel înalt”.

Desigur, momentul cînd a fost anunțată vizita nu trebuie nici el subapreciat: vizita a fost anunțată după congresul de la Florența al partidului democrat-creștin cînd operația de reducere la tăcere a celor ce preconizau o politică rezonabilă, de încadrare a Italiei în curentul tratativelor a eșuat.

Chiar dacă aripa condusă de Fanfani a recurs la o diversiune banală atînci cînd s-a proclamat „de stingă”, pentru ca ulterior să se impace zgomotos cu dreapta de dragul „salvării” unității partidului, s-a vădit totuși că, chiar în rîndurile partidului democrat-creștin, strîns legat de cercurile clericale ale Vaticanului, tendința spre o orientare mai independentă a Italiei cîștigă teren cu repeziciune.

Reflectînd aceste tendințe, ziarul „Il Messagero”, de pildă, a scris că „vizita președintelui în U.R.S.S. este o afirmare solemnă a dorinței poporului italian de a-și aduce aportul la realizarea securității internaționale”. Părerii similare au fost exprimate de majoritatea ziarelor italiene.

În aceste condiții apare, desigur, nefiresc că o seamă de comentatori americani s-au ridicat împotriva contactelor dintre conducătorii Italiei și Uniunii Sovietice. De fapt, cei care se împotrivesc de obicei contactelor dintre Est și Vest și-au făcut și de astă dată un punct de glorie în a rezista... pe marginea prăpastiei. În cazul Italiei, ultimii mohicani ai „războiului rece” au și un motiv special: ei se tem că de vreme ce opinia publică italiană s-a convins că orientarea spre destindere devine predominantă, nici cei mai proamericani lideri politici nu vor mai îndrăzni să susțină cauza bazelor pentru arme-rachetă pe teritoriul Italiei, în fața valului de împotrivire a opiniei publice. Iar, în ansamblu, anumite cercuri de peste ocean sînt nemulțumite de orice manifestări de consolidare a unei orientări independente a Italiei.

Animizitățile acestea datează încă de cînd președintele Gronchi a vizitat acum doi ani S.U.A. și a cerut, după cum anunța atunci agenția „United Press”, „să se acorde mai multă atenție punctelor de vedere ale partenerilor”. Pentru felul în care au reacționat atunci cercurile cele mai proamericane din Italia, (nu s-a stabilit dacă la anumite „su-gestii” de peste ocean sau din proprie inițiativă), față de această atitudine mai independentă a fost concludent următorul episod relatat de corespondentul ziarului francez „Le Monde”: cînd Gronchi a vrut să răspundă pe un ton mai ferm unui mesaj personal trimis de președintele Eisenhower, ministerul de Externe a oprit pur și simplu scrisoarea președintelui Italiei.

Dar vremurile s-au schimbat! Dușmanii contactelor dintre Răsărit și Apus trebuie să bată în retragere și în Italia, la fel ca și în restul lumii occidentale. Schimbarea atmosferei în relațiile italo-sovietice a fost precedată de vizita lui Dino del Bo, ministrul Comerțului exterior al Italiei la Moscova, de întrevvedere sa cu N. S. Hrușciiov și de semnarea unui acord comercial sovieto-italian.

Publicația vest-germană „Deutsche Woche” vede în curentul pe care îl reprezintă Gronchi și Del Bo „forțe care vor ca politica externă a Italiei să lase deschisă o poartă spre Răsărit, fără a pune sub semnul întrebării apartenența Italiei la alianța occidentală”. De astă dată acest curent și-a impus punctul de vedere, deoarece a mizat pe sprijinul larg al maselor, astfel încît guvernul italian s-a pronunțat în unanimitate pentru ca președintele Gronchi să plece în Uniunea Sovietică. Ziarul „Unità” a apreciat că „evenimentul constituie o grea înfrîngere pentru dreapta clericală și pentru cercurile extremiste catolice, care s-au opus prin toate mijloacele acestei călătorii, pină în ultimul moment”.

Într-adevăr, ca un corolar al politicii de destindere trebuie aplicate loviturile politicienilor înrăiți pe baricadele „războiului rece”. Cu cît vor fi mai multe contacte între țări, cu atît va fi mai bine pentru pacea întregii lumi. Așa cum a spus Ilya Ehrenburg, la solemnitatea înmînării Premiului internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”, lui Danilo Dolci: „Apropiata vizită a președintelui Republicii Italia la Moscova trebuie să constituie începutul unei ere noi în relațiile dintre noi. Președintele Gronchi se va putea convinge personal nu numai de dragostea de pace a poporului sovietic, ci și de sentimentele de dragoste pe care oamenii sovietici le nutresc față de Italia. Aceste sentimente de dragoste nu s-au ivit de astăzi, de ieri. Această dragoste a răstăit la toate încercările”.

Z. F.